

EMIL CIORAN

AMURGUL GÎNDURILOR

„... hrăniți-l cu pîinea și cu apa întristării.“ - Cronici 2,18

Poți spune ușor că universul n-are nici un rost. Nimeni nu se va supăra. - Dar afirmă același lucru despre un individ oarecare; el va protesta și va lua chiar măsuri spre a te sancționa.

Așa sîntem cu toții: ne scoatem din cauză cînd e vorba de un principiu general și nu ne e rușine să ne izolăm într-o excepție. Dacă universul n-are nici un rost, scăpat-am careva din blestemul acestei osînde?

Tot secretul vieții se reduce la atît: ea n-are nici un rost; fiecare din noi găsește însă unul.

Singurătatea nu te-nvață că ești singur, ci singurul.

Dumnezeu are tot interesul să-și vegheze adevărurile. Uneori, o simplă smucitură din umeri i le dărîmă pe toate, căci gîndurile i le-au surpat de mult. Dacă un vierme e capabil de neliniște metafizică, și el îi tulbură somnul.

Gîndul la Dumnezeu este un obstacol sinuciderii, dar nu morții. El nu împlînzește deloc întinericul de care se va fi speriat Dumnezeu pe vremea cînd își căuta pulsul prin teroarea nimicului....

Se spune că Diogene s-ar fi ocupat cu falsificarea de bani. - Orice om care nu crede în adevărul absolut are drept să falsifice totul.

Diogene, dacă se năștea după Cristos, ar fi fost un sfînt. - Admirația pentru cinici și două mii de ani de creștinism la ce ne poate duce? Un Diogene duios...

Platon a numit pe Diogene un Socrate nebun. Greu mai poate fi salvat Socrate...

Dacă ar prinde glas agitația surdă din mine, fiecare gest ar fi o înșurubare la un zid al alîngării. Burt un deliu din

Melancolia? A fi îngropat de viu în agonia unui trandafir.

Cînd, atîns de o noblețe tristă, dezlezat de oameni și de lume, tîrîi o murire înflorită, nimic nu te mai împiedică să crezi că te-ai născut prin generație spontană dintr-o toamnă veșnică.
Prin mine rătăcește un Septembrie visător și fără de-nceput.

Un om plictisitor este un om incapabil de plictiseală.

Viața este un minus de eternitate al morții, iar individualitatea o criză a infinitului.

Atenția neîntreruptă la ființă este izvorul plictiselii. Ce păcat că existența nu rezistă spiritului! Pînă și Dumnezeu pierde prin atenția noastră.
Neantul e atenție absolută.

Bucuria e reflexul psihic al purei existențe - al unei existențe ce nu-i capabilă decît de ea însăși.

Dorința de a muri ascunde prea multe garanții de absolut și de perfecțiune, prea multă insensibilitate la eroare, încît setea de-a trăi cîștigă în farmec prin prestigiul nedesăvîșirii și prin atracția greșelilor aromate. Nu e mai ciudat să îndrăgești imperfecțiunea?

Predilecția straniului salvează viața; moartea se scufundă în evidență.

Nu există măreție în viață și nici chiar în moarte, ci într-un Nimic ce se ridică neutru și etern spre cer, asemenea Mont-Blanc-ului.

Privind piscurile schizofrenice: curios că nu există singurătate decît spre cer.

Munții nu-ți dau senzația de infinit, ci de grandoare. - Pentru infinit ne ajunge marea și nefericirea.

Aș vrea să am o inimă la intersecția Alpiilor cu azurul.

Melancolia mă dispensează de alpinism. Cînd ajungi să înțelegi munții de jos...

Femeile care nu știu zîmbi mă fac să mă gîndesc la o muzică de pompieri în Paradis.

Numai farmacia mai poate opri gîndurile.

Cînd otrava veghii ți-a depravat ființa, nimic nu se mai poate desfășura sub soare fără să te irite. În afară, poate, de un dialog al florilor despre moarte.

Mîndria drăcească de a dispune de amărăciune în fața nu importă cărui lucru, de a desfigura banalitatea în vîrtejul paradoxului și de-a tulbura liniștea firii în patima contradicției... Nu mai rămîne nimic decît desfrîul minții peste o realitate desfrunzită, o optică sumbră străpungînd calmul uitării și păfind orice prospețime. Și atunci, să te miri de ce lebedele - suflete spulberate-n corpuri - îți par chioare (căci nu privesc ele în lături?); de ce un cer senin îți trezește icoana lucie a unui creier de imbecil și viața îți pare mai comică decît un sfînt zburdalnic?

Dacă izvoarele Alpiilor mi-ar spăla mintea și mi-ar răcori inima! Doar așa aș fi vesel să descopăr frăgezimea neștiinței, și nu să rumeg în munți și-n șesuri, pe mări și pustii curiozitatea fatală a lui Adam, izgonindu-mă prin veghe din mine însumi.

Să trăiești toată viața drama păcatului și uneori să te simți așa de pur, că aripi de lebedă te poartă înspre o insulă de îngeri priveghind agonia Paradisului!

Și totuși, numai în sentimentul păcatului ești om în sensul propriu al cuvîntului. Căci a fi om înseamnă a te identifica la orice latitudine a pămîntului și a inimii cu fenomenul căderii.

Cine nu simte că merge la fund - chiar atunci cînd lucrează și creează pozitiv, cînd e notar sau geniu - nu înțelege nimic din natura specifică a soartei umane, iar cei ce nu cunosc atracția irezistibilă a năpăstuirii, a esențialei lunecări, a creșterii înspre abis - n-au atîns în nici un fel condiția căreia au fost meniți.

Mor propriu-zis numai oamenii străîni de ispita rodnicei scufundări, care nu-și rup gîtul în orice ocazie a vieții. Ceilați au totul îndărătul lor, și-n primul rînd sîrșitul.

Luciditatea: a avea senzații la persoana a treia.

substanța existenței tale; a-1 dovedi, a-1 impresura în argumente înseamnă a-1 slăbi și a te îndoi de tine. Un poet sau un profet nu demonstrează, fiindcă gândul lor este fința lor; ideea nu se deosebește de existența lor. Metoda și sistemul sînt moartea cugetului. Pînă și Dumnezeu gîndește în fragmente; în fragmente absolute.

De cite ori încerci a dovedi ceva, te așezi în afara gîndirii, alături de ea, nu deasupra ei. Filozofii trăiesc paralel ideilor; le urmăresc răbdători și cuminiți și, dacă se întîlnesc uneori cu ele, nu sînt totuși niciodată în ele.

Cum poți vorbi de suferință, de nemurire, de cer și de pustiu, fără să fii suferință, nemurire, cer și pustiu?

Un gînditor trebuie să fie tot ce spune. Aceasta se învață de la poeți și de la voluptățile și durerile ce le încerci trăind.

Vidul lăuntric e ca o muzică fără sunete, un cîntec fără glas. Nesonora lui tălăzuire se interpune tainic între noi și lume și ne separă de viață în mijlocul viețuirii și de moarte în mijlocul muririi. Spre ce suferindă înălțare se îndreaptă duhul ființării? De ce ne doare orice apropiere și de ce se-nsuflește respirația pentru tot ce-i depărtat? Unde-s brațe crude de muiere să-ți strîngă oasele, tremurînd de gînd, și tu să-ți pleci urechea pe bătăile inimii ei îm_bătate, nutrindu-ți groaza scumpă și voluptuos neconsolată?!

Cînd ochii mi se-nchid și marginile mele le-ntînd spre marginile lumii, ce auz misterios îmi descifrează în zare un cor de copii nebuni? ..În incerta veșnicie a unei după-amieze de vară, vocea spartă a unui puști te tulbură mai mult ca rugăciunea unui dement sau ca surîsul irevocabil al unui sinucigaș.

Un gînditor n-are drept să se contrazică mai mult decît viața.
N-are rost să fii decît poet, matematician sau general.
S-ar putea ca femeile să nu existe decît pentru a îmbogăți inspirația și s-ar putea, mai mult, ca lumea să nu fie decît un pretext al poeziei.
Nici cerul și nici pămîntul nu l-au cîntat poeții, ci un fel de nonlume existentă în melancolii.
Poezia într-un parc e stat în stat.
Lenevia-i o melancolie ce aparține exclusiv fiziologiei.
O cascadă în surdină alcătuieste imaginea a ceea ce numim de obicei suflet...

Fi-va Dumnezeu altceva decît o încercare de a-mi îndestula nevoia infinită de Muzică?
Cel ce iubește mistica, muzica și poezia este neapărat o natură erotică, un voluptuos rafinat și care, negăsind satisfacție deplină în iubire, recurge la delicii ce depășesc viața. Dacă ai atinge absolutul în dragoste, la ce ai umbla în goană după voluptăți prelungi și delicate? Nu le-ai putea simți nevoia și, dacă te-ar interesa abstract, ele nu ți-ar putea sugera o pasiune durabilă și intensă.
În iubirea implinită - cu toate vulgaritățile inerente - trăim aspirația spre alte lumi ca o distracție, ca un pretext. Și atunci cum ar deveni muzica, mistica sau poezia substanță a vieții?
Saltul din lume presupune un exces de individualizare. Tot așa, orice voluptate care înlocuiește iubirea directă, legală și obligatorie a genului uman.

Nu se poate concepe forță fără boală. Nu în zadar oamenii cei mai primejdioși sînt acei a căror sănătate e atinsă.
Istoria e minată de oameni care-și pipăie neconținut pulsul.

Elementele care definesc boala: excesul conștiinței; paroxism de individualuție; transparență organică; luciditate crudă, energie proporțională „pierderii”; respirație în paradox; religiozitate vegetativă, reflexă; orgoliu visceral; vanitate rănită a cărnii; intoleranță; delicatețe de înger și bestialitate de călău.
Un Dumnezeu care cerșește la poarta Raiului pare a fi orice bolnav. De altfel, nu e ca și cum s-ar fi infiltrat în fiecare din celulele lui un paradox? Boala este o stare de inspirație a țesuturilor, o manie de grandoare a cărnii, un patos imperialist al singelui.

Cînd o parte din trup se-mbolnăvește sau cînd te-mbolnăvești întreg, ai impresia c-a pornit natura să gîndească. Un maximum de pozitivitate al negativului, o limită înspre spirit a măruntaielor, un efort dialectic al materiei, o străduință abstractă a imediatului.
Fără boală - și acum am fi în rai. Patologia se ocupă de stările geniale ale naturii.
Sănătatea este o absență de intensitate. Teama de boli nu consistă decît în tulburarea ce-o simțim în fața unei plenitudini pentru care n-am fost pregătiți și care ne înspămintă, fiindcă nu sîntem obișnuiți decît cu prezența neutră a echilibrului, pe cînd boala este o forță mărită de vecinătatea nimicului.

Tot ce nu-i muzical e aparență, eroare sau păcat.
O! dacă aburii muririi s-ar înălța melodic spre cer și-ar îmbrăca în imn sonor o stea încremenită!
De n-ar fi melancolia, s-ar întilni vreodată muzica cu moartea?
În clipa-n care vom fi reușit să dizolvăm toată viața într-o mare sonoră, nu vom mai avea nici o obligație față de Infinit.

Sînt invazii muzicale de o fascinație absolută, după care sinucigașii își par diletanți, marea ridicolă, moartea o anecdotă, nefericirea un pretext și dragostea o fericire. Nimic nu mai poți face și nimic nu mai poți gîndi. Și atunci ai vrea să te îm_bălsămez într-un suspin.
Wagner pare a fi stors toată esența sonoră a umbrei.
Cine iubește cu adevărat muzica nu caută în ea un adăpost, ci un nobil dezastru. Universul nu se înalță spre destrămarea ei?

Întocmai ca gîndurile, muzica se instalează în golurile vitale. Un sînge proaspăt și o carne rumenă rezistă ademenirilor vibrante, n-au spațiu pentru ele; boala însă le face loc. Pe măsură ce roade din viață, absolutul înaintează. Nu e revelator că-n infinitul muzicii și-n infinitul morții se topește totul în noi, că materia își pierde marginile, că ne sfărîmăm granițele pentru a oferi întinderi năpădirii sonore și mortale?

Fiecare purtăm, în grade diferite, o nostalgie a haosului - și care se exprimă în dragostea de muzică. Nu-i aceasta universul în starea pură a virtualității? Muzica este tot - minus lumea.
Boala - acces involuntar al absolutului.
Luciditatea e un reflex al păcatului zilnic de a fi, iar cunoașterea, o formă vulgară a nostalgiei.
Oare cum se răsfrînge viața într-un suflet neîntinat de cunoaștere? Răspunsul ar fi ușor de am ști în ce fel vremelnicia poate fi trăită ca veșnicie, în ce fel sînt alcătuiți îngerii sau pînă unde se întinde peisajul lăuntric al prostiei.

În Dumnezeu ești mai singur decît într-o mansardă pariziană.
Dacă ai putea gîndi atunci cînd ți se aprind gîndurile! Dar ce idee ar mai lua contur cînd din creier se împrăștie fum și din inimă scînteii?
Dorești dorul de moarte și nu moartea, fiindcă n-ai ajuns la capătul scribeii de a vieții și ești încă mîndru în prada erorii ființării.
Dar cine a descoperit dorul de a muri nu mai poate fi alipit nici vieții și nici morții. Amîndouă sînt îngrozitoare. Voluptate nu există decît în acel dor..., în acea graniță de flurori ce alcătuieste echivocul dulce și amar al muririi.

De cite ori ridice ochii spre cer, nu pot înăbuși sentimentul unei infinite pierderi. De s-ar porni o cruciadă împotriva albastrului! Ce vijelios m-aș îngropa în culoarea marelui regret!
Au luat foc toamnele în mine și inima mi s-a întors pe dos.
Cîntecul prelung și vaporos al morții mă învăluie ca o spumă a veșniciei. Și-n lîncezala ademenitoare a sfîrșitului, sînt o epavă încoronată pe mările de muzică ale lui Dumnezeu sau un înger fluturînd prin inima Lui.
Fiindcă iubesc prea mult viața, evreii n-au poeți.

Gustul violet al nefericirii...
Înserările au ceva din frumusețea unei halucinații.
Vremile noi au pierdut în așa măsură simțul marilor sfîrșituri, încît Isus ar muri astăzi pe o canapea. Știința, eliminînd rătăcirea, a micșorat eroismul, iar Pedagogia a luat locul Mitologiei.
Devenirea este un dor immanent firii, o dimensiune ontologică a nostalgiei. Ea ne face inteligibil sensul unui „suflet“ al lumii.
De ce, cînd ne adîncim în taina ei, sîntem prinși de un freamăt patetic și de o tulburare vecină religiei? Să nu fie cumva Devenirea o fugă din Dumnezeu? Și să nu fie mersul ei sfîșietor o întoarcere în El? Se prea poate, din moment ce Timpul suspină, prin toate laturile lui, după Absolut. Nostalgia exprimă mai direct și mai dramatic imposibilitatea omului de a-și fixa o soartă. „Devenire“ hipertrofiată, el își gustă, în instabilitatea ei, lipsa lui de condiție. Și nu este ca și cum el s-ar „grăbi“ cu tot timpul?

Dacă tot ce „este“ nu m-ar face să sufăr, oare cum aș suferi să fiu? Și fără excesul balsamic al durerii, cine-ar suporta osînda la viață? Dar încărcat și prigonit de ea, te răsfeți într-un avînt funebru spre nemurire, spre veșnicia muririi - numită și viață...
Dorul de a muri exprimă uneori numai o subtilitate a orgoliului nostru: vrem, adică, să ne facem stăpîni pe surprizele fatale ale viitorului, să nu cădem victime ale dezastrului esențial.
Sîntem superiori morții doar în dorința de-a muri, căci ne murim moartea trăind. Cînd aceasta își răsfață în tine lipsa ei de margini, clipa finală nu-i mai mult de un accent melodos. Este o lipsă de mîndrie creaturală în a nu-ți oferi inima istovirii voluptuoase a morții. Doar stingîndu-te neîncetat o stingi în tine, îi reduci din infinit. Cel ce n-a cunoscut intimitatea morții înainte de-a muri, minor sfîrșitului, se rostogolește umilit în necunoscut. El sare în vid; pe cînd, prins în undulația muririi, luneci în moarte ca spre tine însuși.

Cînd știi ce-i gustul morții, nu mai poți crede c-ai trăit vreodată fără să-l cunoști... sau c-ai trecut cîndva cu ochii închiși prin dulceața peisajelor de agonie. Ce învioreaz ciudată îți descoperă verdețurile stingerii și înflorirea suspinelor fără de capăt! Pururi tînar în amurguri, întremat în sfîrșituri, căuțînd întinderile morții fiindcă viața nu-i destul de-ncăpătoare și încetinindu-ți răsuflarea ca zgomotul viețuirii să nu acopere depănările visului final!
Sînt după-amieze de toamnă de o atît de melancolică nemărmurire, încît ți se oprește respirația pe ruina timpului și nici un fior nu mai poate însufleți zîmbetul împietrit pe absența eternității. Și atunci, înțeleg o lume post-apocaliptică...

În Dumnezeu nu trebuie văzut mai mult de o terapeutică în contra omului.
De chinurile iubirii te poți scăpa dizolvîndu-le în muzică. În felul acesta, își pierd într-o imensitate vagă țaria lor fierbinte.

Cînd pasiunea-i prea intensă, simbiozitățile wagneriene o destramă în infinit și-n locul chinului precis te legeni vaporos într-o disoluție orizontală, te-nțnizi tomnatic pe deșertul unei melodii...

Wagner - muzică a nesfîrșitei neîmpliniri - se acordă suspinului arhitectural și cenușiu al Parisului. Aici, piatra ascunde un apus muzical, plin de regrete și dorinți..., iar străzile se înfilnesc spre a-și împărtăși taine ce nu sînt totuși străine unui ochi întristat. Și cînd azurul împînzit al Parisului pare a-și fi condensat aburii în sonorități, tălăzuirea de motive wagneriene se-nfîlnește undeva cu cerul.

 	
Sufletul unei catedrale geme în surmenajul vertical al pietrei.	
 	

Aș vrea să fiu mîngîiat de mîini prin care poți strecura Timpul...
...sau să fiu plîns de ochi smulși dintr-un Paradis în flăcări.

Tot mai mult mă conving că oamenii nu-s decît obiecte: bune sau rele. Afîț.
Și eu sînt oare mai mult de un obiect trist? Cîtă vreme suferi, nu de a trăi printre oameni, ci de a fi om, cu ce drept ai face din neliniștea ta o culme? O materie căreia îi e rușine de ea însăși rămîne tot materie...
Și cu toate acestea...
Într-o lume de mărăcini, parcă sînt o salcie ce-și plînge crengile spre cer.

Cînd mintea s-a oprit, de ce mai bate oare inima?
Și verdele putred al ochilor spre ce se mai deschide cînd sîngele a orbit?
Ce negură spintecă măruntaiele și ce ziduri se dărîmă în țesuturi?
Și oasele spre cine urlă în văzduh, și văzduhul de ce-mi apasă mîhnirea grăbită înspre nimic?
Și ce chemare spre înec îmi împinge gîndurile spre ape moarte?
Dumnezeule! pe ce frînghie să urc spre tine, ca de nepăsarea ta să-mi sfărîm trup și suflet?

Oamenii nu trăiesc în ei, ci în altceva. De aceea au preocupări. Și le au fiindcă n-ar avea ce face cu absența lor de fiecare clipă. Numai poetul este cu el și în el. Și lucrurile nu-i cad toate perpendicular pe inimă?
Cine n-are sentimentul sau inchipuirea că realitatea întreagă respiră prin el nu bănuiește nimic din existența poetică.
A-ți trăi eul ca univers e secretul poezilor - și mai cu seamă al sufletelor poetice. Acestea - dintr-o pudoare ciudată - îmbliznesc prin surdină simțirea, pentru ca o încîntare fără margini și fără expresie să se prelungească neîncetat într-un fel de nemurire visătoare, neîngropată-n vers. Nimic nu ucide mai mult poezia lăuntrică și vagul melodic al inimii ca talentul poetic. Sînt poet prin toate versurile ce nu le-am scris...
Obsedat de el însuși, poetul este un egoist, un univers egoist. El nu-i trist, ci lumea toată-i tristă-n el. Capriciul lui ia contur de emanație cosmică. Nu-i poetul punctul celei mai slabe rezistențe prin care lumea devine transparentă ei înseși? Și nu-i natura bolnavă-n el? Un univers atins - și-au apărut poeții...

Cum să nu suferi de a fi om, privind muritorii gîfîindu-și destinul?
Cînd vom viețui cu sentimentul că în curînd omul nu va mai fi om, atunci va începe istoria, adevărata istorie. Pînă acum am trăit cu idealuri, de aici încolo vom trăi absolut, adică fiecare se va înălța în propria lui singurătate. Și nu vor mai fi indivizi, ci lumi.
Adam a căzut în om; noi va trebui să cădem în noi înșine, în limita noastră, la orizontul nostru. Cînd fiecare va respira la marginea lui, istoria s-a încheiat. Și asta-i adevărata istorie. Suspendarea devenirii în absolutul conștiinței. În sufletul omului nu va mai avea loc nici o credință. Vom fi prea maturi pentru idealuri. Alfta vreme cît ne mai agățăm de deznădejdi și de iluzii, sîntem iremediabil oameni. Aproape nici unul n-am reușit să stăm drepti în fața lumii și a nimicului. Sîntem oameni, infînit oameni: căci nu simțim încă nevoia de suferință?
A fi „muritor“ înseamnă a nu putea respira fără setea de durere. Ea-i oxigenul individului și voluptatea ce se interpune între om și absolut. „Devenirea“ - implicația ei...

De nu mi-ar plăcea să îngrijesc blind erorile și de n-aș ațipi conștiința prin dulci înșelăciuni, unde-ar duce o veghe nemiloasă într-o lume nemilos îngustă?
Nici o nebulie nu m-ar consola de puținul lumii, în clipele în care inima e o fîntină săritoare într-un deșert.
Experiența om a ratat. El a devenit o înfundătură, pe cînd un ne-om e mai mult: o posibilitate.
Privește un „semen“ adînc în ochi: ce te face să crezi că nu mai poți aștepta nimic? Orice om e prea puțin...

Ce este teama de moarte, de întuneric, de neființă, față de teama de tine însuși? Și există oare alta? Nu se reduc toate la ea? Uritul nesfîrșit al viețuirii și plictiseala lucrurilor ce devin sau nu devin, groaza unei lumi urnite în sine și uruiala timpului în simțiri gîngașe - de unde pleacă ele, dacă nu din floriul care ne înstrăinează de noi înșine în mijlocul nostru? Ca și cum oriunde ai merge n-ai da de ceva mai rău ca tine, că tu ești răul care se bolțește deasupra lumii, că nu poți fi cu tine fără să fii împotriva ta! Peșterile ascunse sînt mai puțin înfiorătoare decît goul pe care ți-l deschizi de cite ori îți ochești subteran ființa. Ce nimic se cascade în simbroazele tău, de teama te apăra de neîndurarea ta? Mai poți tu rămîne cu tine? De ce arborii mai zăresc spre cer și-și întorc frunzele ca să-ți ascundă întristarea și să-ți îngroape teama?

Va descifra cineva cîndva drama de a fi nevoit să traduci dialectic lacrimile, în loc să le lași să curgă-n vers?
Și ști-va cineva vreodată cite piedici trebuie dorințelor ca să izvorască gîndul, cite înfrîngeri costă înnugurirea cugetului? Și ce toamnă a tinereții este spiritul!

Doamne! dezleagă-mă de mine, că de miremele și de miasmele lumii m-am dezlegat de mult. Spre o căință plină de cîntec înalță-mi cugetul și nu mă mai lăsa vecin mie, ci întinde-ți deșerturile tale între inima și gîndul meu. Au nu vezi tu vrăjmașul duh al soartei mele, ursită blestemelor și plînsului?
Ce rugi găsi-voi pentru tine, Moșneg nepuțincios, și din ce istoviri ridică-voi un urlet spre nepăsarea ta? Dar cine-mi spune că sînt și eu bătrîn, mai bătrîn ca tine, că inima mi-e mai cărunță decît barba ta?
De-aș da drum slobod glasurilor mele, pe ce meleaguri ne-ar mai întîlni gîndul? Tu nu vezi, Doamne, că unul din altul ne vom săvirși, menți rostogolirii; căci nici tu și nici eu n-am născocit un reazem în afară de noi?
Voit-am să mă bizui pe tine - și-am căzut; voit-ai să te bizui pe mine și n-ai mai avut ce cădea!

Poezia, față de filozofie, reprezintă un plus de intensitate, de suferință și de singurătate. Există totuși un moment de prestigiu pentru filozof: cînd se simte singur cu întreaga cunoaștere. Atunci răzbat suspinele în Logică. Doar o măreție funebră mai poate face ideile vii.

Dumnezeu este modul cel mai favorabil de a ne dispensa de viață.

Cinicii nu sînt nici supra- și nici sub-oameni, ci post-oameni. Ajungi să-i înțelegi și chiar să-i iubești, cînd îți scapă din chinul absenței tale o mărturisire adresată ție sau nimănui: am fost om și acum nu mai sînt. Cînd în tine nu mai e nimeni, nici chiar Diogene, și ești vacant pînă și de vid și urechile nu-ți mai țiuie de neant...

Romantismul german - sau vremea în care nemții cunoșteau genialitatea sinuciderii...

Cînd te apropii de Dumnezeu prin răutate și de viață prin umbre, la ce poți ajunge dacă nu la o mistică negativă și la o filozofie nocturnă?
Crezi fără să crezi și trăiești fără să trăiești... Paradoxul îl rezolvi într-o duioșie însîngerată, întărit de amurguri și cernit de aurore.

Vrăjit de surmenajul cunoașterii, doar într-un tîrziu ajungi să resimți imensa oboseală ce urmează insomniei spiritului. Și atunci începi să te trezești din cunoaștere și să oftezi după farmecele orbirii. Cum gîndul răsare în paguba cărnii, cum orice gînd este un viciu pozitiv, prisosul spiritului ne îndeamnă spre antipodul lui. Așa apare dorința tainică a uitării și vrăjmășia cugetului împotriva cunoașterii.

Omul este atît de alipit de vidul existenței, că pentru el și-ar da oricînd viața, și atît de îmbibat de infinitul plictiselii, încît martirajul viețuirii îl suferă ca pe un deliciu.
Cu cît ești mai lămurit de puținul totului, cu atît te atașezi mai mult de el. Și moartea-ți pare prea puțin ca să-l salvezi. Numai astfel se explică de ce religile sînt în contra sinuciderii. Căci toate încearcă să dea un sens vieții în clipa în care ea-l are mai puțin. Ele sînt în esență atît: un nihilism împotriva sinuciderii. Orice mîntuire izvorăște din refuzul ultimelor consecințe.

Fără patimile tulburi ale muzicii, ce-am face oare cu simțirea caligrafică a filozofilor?
Și ce-am face cu timpul alb, golit și dezbinat de viață, cu timpul alb al plictiselii?
Nu iubești muzica decît pe litoralul vieții. Cu Wagner asîști atunci la o ceremonie a clarobscurului, la o cosmogonie a sufletului, iar cu Mozart la florile Paradisului visînd alte ceruri.

Orice deznădejde este un ultimatum lui Dumnezeu.
Neurastenia-i la om ceea ce-i divinitatea la Dumnezeu.

Gîndurile o șterg din lume, iar simțurile o iau razna spre cer. Unde fuge mintea, de mă-mbăt de lipsa mea, de lipsa mea și-a lumii? Doamne! mic ești pentru dezastrul fiilor tăi! În tine nu-i loc să ne adăpostim groaza, căci tu n-ai loc de groaza ta! Și mă voi ascunde iarăși în inimă, prăfuită de amintirea mea!

Nu-i etern decît ceea ce n-are nici o legătură cu adevărul.

Femei - a căror vitalitate nu le permite mai mult de un suris... Jacqueline Pascal sau Lucile de Chateaubriand. Ce bine că nu e în puțina vieții să ne desprîndă de melancolie!
Je m'endormirai d'un sommeil de mort sur ma destinée. (Lucile)

Lumea e salvată de cele cîteva femei care au renunțat la ea.

Anemia este înfrîngerea prin sînge a timpului.

De-aș trece lacrimile prin sită, de-aș pune la teasc plînsurile, ca din drojdia lor să-mi otrăvesc credințele, sub un cer fugar!
Nimic nu exprimă mai chinuitor decepțiile unui suflet religios ca dorul de otrăvuri. Ce flori veninoase, ce adormitoare crude să ne vindece de molima înfiorătoarei lumini? Și ce vifor de căință să ne descarce sufletul la margini de fire?

Timpul e un anotîmp al veșniciei; o primăvară funebră a eternității.
Desprinderea ființelor din haosul inițial a creat fenomenul individuației, adevărata străduință a vieții spre luciditate. Ca un strigăt după conștiință s-au înfiripat alcătuirile individuale și ființele triumfau în efortul lor de a se detașa din confuzia totului. Cîtă vreme omul a rămas ființă și numai atît, individuația nu depășise cadrele vieții, căci el se sprijinea în tot și era tot. Dar avîntul spre sine însuși, scofîndu-l din centrul firii, i-a creat iluzia unui infînit posibil în granițele individuale. Și astfel omul a început să-și piardă limita, și individuația a devenit osîndă. Aici rezidă măreția lui dureroasă. Căci fără cursul aventuros al individuației, el n-ar fi nimic.

Întocmai ca ochii evreilor, viața are ceva mort și agresiv în același timp.

Cînd n-ai măsură în nimic, te măsoari cu Dumnezeu. Orice exces ni-l apropiie. Căci El nu-i decît incapacitatea noastră de a ne opri undeva. Tot ce n-are margine - iubirea, furia, nebulina, ura - e de esență religioasă.

Melancolia-i nebulie în sensul în care parfumul e stare anormală.

Nevoia de a te săvîrși în Dumnezeu nu-i altceva decît dorința de a-ți muri moartea pînă la capăt, de a nu te sfîrși supraviețuit de viața ce n-ai trăit-o. Frica de a nu fi murit de tot face moartea atît de îngrozitoare. Lîncezim după veșnicia în Dumnezeu, din teama de a nu fi viu cînd sîntem exterior sfîrvuri. Dacă-am așteptat pentru a ne naște o eternitate, trebuie s-așteptăm alta pentru a muri.

Cum sub ochiul melancolic și pietrele par a visa, zadarnic am căuta fără el noblețe în fire.

Melancolia exprimă toate posibilitățile de cer ale pămîntului. Nu-i ea apropierea cea mai îndepărtată de Absolut și nu-i ea o realizare a divinului prin fuga de Dumnezeu? În afara ei, ce-am putea opune Paradisului, cînd de lume nu ne mai leagă decît faptul de a trăi în ea și golul pozitiv al inimii.

Avantajul neantului față de eternitate este că nu poate fi pătat de timp. De aceea se aseamănă el zîmbetului melancolic.

Specificul soartei umane se epuizează în prestigiul metafizic al chinului. Omul trebuie să sufere pînă la scriba de suferință și de el însuși.

Să nu fie Dumnezeu starea de eu a neantului?

În nopțile de veghe și-n orice noapte, nu mai respirăm în timp, ci în amintirea lui, precum în mijlocul luminii care ne rînește nu mai trăim în noi, ci în amintirea noastră.

Melancolia e singurul sentiment care dă drept omului la majusculă. Din ațipirea simțurilor și privegherea cugetului își cristalizează ea aroma visătoare, fără de care n-am mai privi spre noi fără remușcarea de-a nu fi murit în Dumnezeu.

Otrava deliciilor amare ale fîințării ia glas în iadul muzical al singelui, din aburii căruia se înalță miresmele ei funebre.

Plictiseala care ne așteaptă în viitor ne îngrozește mai mult decît orice groază a clipei de față. Prezentul în sine ne dezvăluie viața plăcut insuportabilă.

Nebunia este introducerea speranței în logică. Măreția voluptății purcede din pierderea minții. De n-am simți că înnebunim, sexualitatea ar fi o murdărie și un păcat.

Nevoia de otrăvuri să nu fie un gust negativ al eternității? Altcum, de ce ne zvîrcolim în brațele unui diavol divin, cînd setea de-a ne otrăvi ne otrăvește gîndul? Dorul de veninuri este o criză a imanenței: un maximum de transcendență cu mijloacele lumii. - Dar toate laolaltă sînt prea slabe ca să ne învenineze de o altă lume pînă la a ne uita veninul. Cînd va crăpa odată fierea spiritului? ...Și ce recunoscători trebuie să fim cerului că este o otravă ce nu se mai gată, și ce adorație trebuie să avem pentru veninul ineputabil al lui Dumnezeu? Ce-am face de nu i-am sorbi drojdia în orice veghe? Și unde am fi, de nu ne-am tîri pe fundurile lui?

Absența din lume a femeilor dezamăgite le împrumută nemărmurirea unei lumini solidificate.

Omul depinde de Dumnezeu în felul în care acesta depinde de Divinitate.

Totul se bălăcește în neant. Iar neantul în el însuși.

Ostenit de a scorbri clipă de clipă din Dumnezeu... Și lipsa aceasta de popas, numită „a trăi“... Nu te istovești în muncă, necaz și cazmă, ci în căința umbletului prin lume, cu umbra lui Dumnezeu în spate. Nimic nu e mai propriu făpturii ca oboseala. Cum mi se despică duhul și mi se clatină cugetul! Cine să-mi stingă negura senzuală din sînge și vuietul aiurit din oase?! Toți șerpii trag de moarte în înserările singelui și-n vîgăunile minții. Și nici un demon care să le oprească agonia sau să le-ndulcească zvîrcolirile într-un trup închinat nimicirii! Parc-aș fi o buruiană zvîrlită la margini de lume, sub care se vaită șopirle demente!

În patima vidului, doar zîmbetul cenușiu al ceții mai însuflețește descompunerea măreții și funebră a gîndului. Unde sînteți voi, cețuri crude și amăgitoare, de nu vă răsturnați încă pe o minte împăienjenită? În voi aș vrea să-mi sfîșii amarul și să-mi ascund o spaimă mai vastă ca amurgul plutirii voastre! Ce Nord mi se lasă-n sînge!

A fi? O lipsă de pudoare.

Aerul îmi pare o mînăstire în care Nebunia e stareț.

Tot ce nu-i fericire este un minus de iubire.

Omul nu poate crea nimic fără o pornire tainică de a se distruge. A trăi, a te afla înlăuntrul existenței înseamnă a nu putea adăuga nimic vieții. Cînd însă ești în afară de ea, apucat pe o cale primejdiasă, urmărit de scandalul neîntrerupt al fatalității, ros de mîndria disperată a implacabilei ursiri, deschis primăvăratice prăbușirii, cu ochii țintuiți în crimă și în nebulie sau învețești de povara măreției - atunci încarci viața de tot ce-n tine n-a fost ea.

Din chin se naște tot ce nu-i evidență.

N-ai soartă decît în furia irezistibilă de-a-ți măcina rezervele fîinței, atras voluptuos de chemarea propriei ruini. Destin înseamnă a lupta deasupra sau alături de viață, a-i face concurență în pasiune, răzvrătire și suferință.

De nu simți că-n tine și-a răstăcit drama un Dumnezeu necunoscut, că forțe oarbe, crescute-n vraja îndurerării, se-nlănțuie pe flăcări tremurătoare, răsărite din atîtea focuri nevăzute - ce nume-ți poți tu da ca să nu fii toți? Ceea ce nu-i durere n-are nume. Fericirea este, dar nu există. Pe cînd în durere, fînța atinge un paroxism existențial - în afara firii. Intensitatea suferinței este un neant mai efectiv decît existența.

Doamne, de-aș putea sfărîma aștrii, ca sclipirea lor să nu mă mai împiedice să mor în tine! Și oasele mele afla-vor odihnă în lumina ta? Arată-ți întunecimile, scoboară-ți nopțile ca-n ele să-mi așez țărîna spaimelor și carnea defunctă de nădejdi! Sicriu făr-de-nceput, așază-mă sub negrul cerului tău și stelele fi-vor cuie pe acoperișul meu și-al tău!

Una este să descoperi pe Dumnezeu prin neant, și alta să descoperi neantul prin Dumnezeu.

Nimic nu se explică, nimic nu se dovedește, totul se vede.

Ce-i un artist? Un om care știe tot - fără să-și dea seama. Un filozof? Un om care-și dă seama, dar nu știe nimic. În artă se poate orice; în filozofie... Dar ea nu-i decît deficiența instinctului creator în folosul reflexiei.

Nonfilozofie: ideile se sufocă de sentiment.

Bolile sînt indiscreții de eternitate ale cărnii.

De cîte ori mă ispitește amețeala, îmi pare că îngerii și-au rupt aripile din țării ca să-mi facă vînt din lume.

Ce rană mi s-a deschis, ca o primăvară neagră, și-mi înverzește simțurile cu muguri funebri? Ce inger, cu ce arme, mi-a însingerat seva? Sau Dumnezeu mi-a întors blestemele? Orice ocară la adresa Lui se întoarce împotriva celui ce a spus-o. Căci distrugîndu-L, țî-ai tăiat creanga de sub picioare. Ai zdruncinat țăriile; țî-ai zdruncinat țaria.

Ura împotriva lui Dumnezeu pleacă din scriba de tine însuși. Îl ucizi pentru a-ți masca prăbușirea. Rostul omului este să preia suferința lui Dumnezeu. Cel puțin de la creștinism încoace.

Religios e acel ce se poate lipsi de credință, dar nu de Dumnezeu.

Pentru ce mîinile nu se întind spre rugăciune, mîinile de muritori, ca să-mi sprijin pe ele mîhnirea drăcească și spaima asasină? Și pietrele, de ce nu-mi suspină groaza și oboseala spre un cer înlemnit de propria lui lipsă? Iar tu, Natură, ce plînsuri mai aștepți de nu te răzvrătești cu rugi și cu blesteme? Și voi, obiecte fără suflet, de ce nu urlați soarta vrăjmașă a sufletului? Sau vreți să moară rostogolindu-se pe voi, pe voi care nu cunoașteți frica de a deveni obiect? Și nici o sfîncă nu zboară spre bolți ca să-ți cerșească îndurarea!

Pe vremuri, lucrurile se rugau pentru muritori și mările deveneau furioase pentr-un suflet. Azi, toate mor și stelele nu mai cad în mări și mările nu se mai reped spre stele. Doar sufletul îți mai înalță agonia spre întinderi învinse și spre leacurile morții.

În ultima etapă a spaimiei, îți vine să-ți ceri scuze de la trecători, de la arbori, de la case, de la ape și de la tot ce a murit și n-a murit. Cea din urmă despărțire, cel din urmă sărut dat acestui univers, mai mort decît un mort iubit. Mă va scuza cineva c-am fost? De-aș avea genunchi ca Alpii, să-mi cer iertare oamenilor și depărtărilor!

Cine n-a avut sentimentul că pentru el toată lumea ar trebui să se omoare și că el ar trebui să se omoare pentru toată lumea - acela n-a trăit niciodată. Eroismul consistă în a voi să mori, dar și în a voi să trăiești atunci cînd fiecare zi te apasă mai rău ca o eternitate. Cine n-a suferit de insuportabilul vieții n-a trăit niciodată.

Cu ultimele picături de sînge, melancolia va descrie un semn de întrebare pe o inimă palidă. Căci la ce-ar mai îngropa o inimă subterană?

Cînd porți pe umeri toate Judecățile din Urmă...

Luciditatea este un vaccin contra vieții.

Trebuie să fi încercat multă vreme dorința de a muri, ca să cunoști dezgustul de moarte. Sătul de patima sfîrșitului, ajungi la antipodul fricii de a te stinge. Deși moartea, ca și Dumnezeu, dispune de prestigiul infinitului, ea nu reușește, precum nici El, să împiedice chinul sațietății sau să îndulcească povara excesului și exasperarea intimității prelungi. De n-am fi plicitisiți de infinit, ar mai exista oare viață? Ce vitalitate secretă ne separă de absolut?

Doar singele meu mai pătează paloarea lui Dumnezeu... (Îmi vei ierta Tu stropii întristării și ai nebuliei?)

Sînt dureri de care nu m-ar putea consola decît dispariția cerului.

În nopți infinite, timpul se urcă în oase și nefericirea muzează în vine. Și nici un somn nu oprește igrasia temporală și nici o auroră nu-mblînzește fermentarea chinului.

„Sufletul“ își extrage vitalitatea din patimi ce clocoțesc dureros, iar „inima“ e un sînge năpăstuit. Gustul morții să nu fie o sete de cruzime și pe care, din decență, ne-o satisfacem asupra noastră? Nu vrem să murim pentru a nu oămori?

„Profunzimea“ e o cruzime secretă.

Te întrebi de ce un bețiv înțelege mai mult? Fiindcă beția-i suferință.
De ce un nebul vede mai mult? Fiindcă nebunia-i suferință.
De ce un singuratic simte mai mult? Fiindcă singurătatea-i suferință.
Și de ce suferința știe totul? Fiindcă-i Spirit.

Defectele, viciile, păcatele nu ne descoperă laturi ascunse ale firii prin fulgerările de plăcere, ci prin sfîșierea cărnii și a duhului, prin revelațiile negațiilor. Căci tot ce-i negativ e ispișire și ca atare cunoaștere. O ființă care ar ști totul ar fi un fluviu de sînge. Dumnezeu, dispunînd de prea multă durere, nu mai aparține timpului. El e o hemoragie pe dimensiunea eternității. Însîngerarea lui începe din întia clipă fugară din Neant.

Cel ce ridică viața cuiva este mînat de o furie patologică a cunoașterii, chiar dacă motive meschine îi ascund mobilul secret. Criminalului i se dezvăluie taine ce nouă ne rămîn străine. De aceea le plătește el așa de scump. Unul din motivele pentru care societatea execută pe asasin este acela de a nu-i acorda satisfacțiile unui infinit al remuşcării. A-l lăsa în viață este a-i acorda libertatea de a ne întrece. Adîncimile răului conferă o superioritate iritantă. Se prea poate ca oamenii să fi adorat pe Dumnezeu din gelozie pe Diavol.

În străfulgerarea cosmică a conștiinței, cerul se risipește-n melodie, urmat de munți, de arbori și de ape. Și înfricat de absolutul clipei, Recviemul sufletului este un naufragiu și o aureolă.

Nu e ca și cum o negură din altă lume ne-ar visa viața?
Depănarea lăuntrică a morții este ceață ridicată la principiu metafizic.
O catedrală e maximum de sensibil al ceții. Negură solidificată.

Există în om o dorință tainică de remuşcare, ce precede Răul, ce-l creează. Fărădelegea, viciul sau crima izvorăsc din frămîntarea ei ascunsă. Odată actul consumat, ea apare în conștiință clar și definit, pierzîndu-și din dulceața virtualității.

Aroma remuşcării ne mină spre rău, ca un dor de alte făgașuri.

Un suflet care are spațiu pentru Dumnezeu trebuie să aibă pentru orice. - Să nu plece de aici nevoia de a ne mărturisii unui credincios ultimele neliniști și tulburări? Ce ne face să credem că el nu poate să nu ne înțeleagă? Ca și cum credința-n Dumnezeu ar fi un viciu dinlăuntru căruiu totul ne poate fi suzat sau un abuz față de care totul e legitimat. Sau că, prin Dumnezeu nemaiaparținînd pămîntului, orice crimă în lume ne poate fi iertată.

Unui credincios nimic nu trebuie să-i scape: scriba, deznădejdea, moartea.
Oamenii cad spre cer; căci Dumnezeu e un abis privit de jos.

Revelația subită: a ști tot și fiorul care-i urmează: a nu mai ști încotro. Deodată, gîndurile au despletit universul și ochii s-au oprit în zăcămintele firii.
Timpul și-a pierdut respirația. Atunci, cum ai măsura vârtejul luminii ce te inundă? El pare a dura cam cît absența absolută a unei secunde.
După astfel de străfulgerări cunoașterea e inutilă, spiritul se supraviețuiește, iar Dumnezeu devine vacant de divinitate.

Cînd ai dilatat viața la infinit, voința de a te distruge emană dintr-o senzație dureroasă de plinătate. Căci nu lîncezești în dorul muririi decît întinzîndu-ți ființa dincolo de spațiul ei.
Negația vieții din plenitudine este o stare extatică. Niciodată nu ne stîngem din vid, ci din preaplin.
Un moment absolut răscumpără golul tuturor zîlor; o clipă reabilitează o viață. Orgasmul spiritului este scuza supremă a existenței. Așa îți pierzi de ferire mințile în Dumnezeu.

Mimile palide sînt un leagăn în care îți suspini viața. Femeile nu ni le-nînd decît ca să plîngem în ele.

Ceața e neurastenia aerului.

Acele glasuri din afunduri, pentru care ți-ar trebui accentul unui Iov asasin...
Ce înger nebul cerșește cu flașeta pe la o inimă fără porți? - Sau m-am dezlipit din suferința lui Dumnezeu?

În fericirea și nefericirea în dragoste, cerul, de-ar fi de gheață, n-ar putea domoli beția răzvrătită a singelui. Moartea-l încălzește și mai tare și mirajul viețuirii se-nfiripă din aburii ei funebri.

Toate apele au culoarea înecului.
În azurul timid al dimineților, paloarea ațitor femei, ce le-ai iubit sau nu, ți se oferă ca un pustiu înflorit gustului mortal de nesfîrșire.
De ce în umbra lor infinitul ne pare aproape? Fiindcă în preajma femeii nu mai există timp. Și tulburarea noastră crește, din cauză că atingem în lume o stare care depășește lumea.
Iubirea este o aparență intemporală; căci nu se suspendă devenirea în mijlocul vieții? Sînt îmbrățișări, în care timpul e mai absent decît într-un astru mort.
Dragostea fiind o înfîlnire dureroasă și paradoxală a fericii cu disperarea, el e prea neîncăpător excesului ei inuman. De aceea, de cîte ori te trezești din iubire, pare că ți-a putrezit timpul prin nu mai știu ce inimă.

Ceea ce face păcatul superior virtuții este un plus de suferință și de singurătate, pe care nu-l înfîlnim în „conștiința împăcată“ și nici în „fapta bună“.
În sine, el e un act de individualizare, prin care te separi de ceva: de un om, de oameni sau de tot. A fi singur e o stare difuză de păcătuire. Din ea izvorăște nevoia de Dumnezeu, din frica de sine însuși. Virtuțile nu servesc cerul.

După ce-ai gustat înelăciunile vieții, decepțiile se întind blind ca untelemnul și ființa se îmbracă în splendorile evanescenței.
...Și atunci regreti de-a nu fi cunoscut mai multe iluzii pentru a te legăna în amarul absenței lor.

Fără sentimentul morții, oamenii sînt copii - dar cu el, ce mai sînt?
Cînd știi ce-i sfîrșirea, a fi nu mai are parfumul firii. Căci moartea fură melodia vieții. Și din amîndouă nu mai rămîne decît un dezastru nocturn și muzical.
Cînd ai cunoscut amarăciunile și dulceața lor, îți pare rău că n-ai decît o inimă de sfărîmat.

Oare de cînd s-au mutat deșerturile în sîngele omului? Și schimnicii de cînd țipă-n el rugile spre înălțimi? Cit se vor mai boci întinderile în unduirea lui otrăvită? Și cînd va înceta înecul oropsiilor în valurile lăuntrice ale muririi?
Doamne! singurul tău martir: singele omului.

Dacă moartea n-ar întrerupe consolările dorului de a muri...
Dar vieții lipsindu-i infinitul, cum am putea muri fără capăt?

Omul, scîrbit de sine însuși, devine un lunatic care-și caută pieirea în pustiurile lui Dumnezeu.

De nu-ți pare că ești autorul norilor ce împînzesc cerul, la ce mai vorbești de plictiseală? Și de nu simți cum cerul se plictisește în tine, la ce mai privești spre Dumnezeu?

Sînt vulgare acele fericiiri care nu-ți trezesc dorința de-a muri. Cînd însă universul devine o spumă de irealitate și extaz, și cerul se topește în căldura inimii, de curge azurul pe spațiul ei înnebunit de imensitate - atunci vocile sfîrșirii emană din gilgîurile plinătății. Și fericirea devine tot atît de vastă cît nefericirea.

Infinitul trebuie să fie culoarea fiecărei clipe și, fiindcă prin viață nu-l pot onora decît prin crize, ridică-mă, Moarte, la prestigiul lui neîntrerupt și îmbracă-mă în insomnia nesfîrșirii! Avea-voi lacrimi pentru tot ce n-am murit?

Dragostea e singurul mod fecund de a te înșela în cadrul absolutului. De aceea, în iubire nu poți fi aproape de Dumnezeu decît prin toate iluzile vieții.
Cel ce s-a molipsit de eternitate nu mai poate lua parte la istorie decît prin voința de autodistrugere. Căci, între semeni, nu ești creator decît pe propria ruină.
Omul e singura ființă care s-a dezmorțit din beția timpului. Și toată străduința lui este să reintre în el, să redevină timp.
Privilegiul izolării în natură derivă din ruptura conștiinței de devenire. Doar mergînd alături de timp omul e om. De aceea, de cîte ori se plictisește de condiția lui, clipele nu par destul de fluide și nici destul de adînci setei lui de scufundare.

Cînd mîntea ți se-ndreaptă înspre Dumnezeu, de lume te mai leagă doar dorința de a nu mai fi în ea.

Senzația de bătrînețe eternă: a purta timpul în spate de la întia lui clipă... Omul stă drept numai pentru a-și ascunde lui însuși cît este de gîrbovit înlăuntru.
Plictiseala: a nu mai avea cumpăt în timp.

Inima e locul în care noaptea se-nfîlnește cu dorința de-a muri, spre a se întrece-n nesfîrșire...

Nici mările, nici cerul, nici Dumnezeu și nici lumea toată nu sînt un univers. Numai irealitatea muzicii...

Uitarea tămăduiește pe toți, afară de acei ce au conștiința conștiinței lor, fenomen de luciditate care te așază paralel spiritului, într-o ultimă dublare.

În marea divină, arhipelagul uman nu mai așteaptă decât fluxul fatal care să-l înecă.
Prin orgoliu ești legat peninsular de Dumnezeu; îi aparții și nu-i aparții. Ai vrea să fugi din El, deși ești parte a Lui.
Elementele unei geografii cerești...

Un singur lucru dureros există în tristețe: imposibilitatea de a fi superficial.

A fi mai „leneș“ ca un sfânt...

Patima muririi răsare din tot ce n-ai iubit și crește cu tot ce iubești, încât se prelungește cu aceeași căldură în gândurile vrăjmașe, ca și-n cele plăcute vieții. Ea te cuprinde-n plină stradă, în zori, în după-amieze și-n nopți, treaz sau ațipit, între oameni și departe de ei, în speranțe și în absența lor. Fiorurile ei - asemenea unei ascetice îmbrățișări - te topesc lăuntric într-un extaz neîmplinit, ascultînd murmurul zadarnic al undulațiilor singelui și șoaptele nostalgice ale anotimpurilor interioare.

Și de mi-aș stoarce din suflet o icoană a Raiului, ea ar destăina o lume în care florile se-nchid și se deschid în dorința de-a muri. Și-n care-aș fi smerit grădinar al agoniei lor.

Sînt ființe pe care le trăim atît de intens în noi, încît existența lor exterioară devine superfluă și reîntîlnirea lor o penibilă surpriză. A vieții este o indecență din partea celui adorat. El trebuie să ispășească irevocabil greul pe care altul l-a luat, trăindu-l. Așa se explică de ce nu există ratați mai mari decît eroii virtuali și femeile adorate. Căci prin moarte nu devin mai mult cei ce iubesc, ci cei iubiți.

Faptul de a fi om este atît de important și atît de nul, încît nu poate fi suportat decît prin imensa nemîngiere închisă în această hotărîre. Să respiri în sentimentul că-i mai revelator a fi om decît Dumnezeu, că-i dureros de semnificativ acest fiind și nefiind al soartei omenești, și totuși să te zdrobească marginile vizibile ale unei drame aparent incomensurabile!

De ce rătăcirea umană e mai sfîșietoare decît cea divină? De ce Dumnezeu pare a avea toate actele în regulă și omul, nici unul? Nu fiindcă acesta din urmă, fiind un golan între pămînt și cer, riscă și suferă mai mult decît Cel așezat în confortul Absolutului?

Ce să mai cauți printre muritori, cînd tu cîinți din orgă și ei din fluier?

Flautul îmi poartă părerile de rău spre toate femeile pe care le-am născocit în bănuiala nostalgică a altor lumi. Și tot el îmi descoperă o existență ce se sfarmă de toate clipele...

Are cineva dreptul să-și asculte pînă la capăt îngînările șoaptele lăuntrice?
Cînd ne apropiem de ultimele noastre voci este ca o autodistrugere în cer..., o stare de sfințenie...

Aș vrea să mor, dar de atîta moarte nu mai am loc.
Într-un univers în flăcări, întunericul ar recurge la adăpostul sigur al inimii.

Cînd abuzezi de tinerete, din om te pomenești poet. - Cum poți să nu fii nici unul, nici altul? - Vorbind în proză despre moarte.

Surprins în plină zi de groaza delicioasă a ameteții, cui să i-o atribui: stomacului ori cerului? Sau anemiei, așezată între ele, la mijlocul de drum al deficiențelor?

Ești trist cînd nu mai ai distanță de singele tău; din lipsurile lui emană parfumul metafizic al Nimicului.

Greutatea unui adevăr se măsoară exclusiv după suferința pe care o ascunde. Cît ai pătîm it pentru o idee este singurul criteriu al vitalității ei.

„Valorile“ trăiesc prin chinul din care s-au născut; acesta odată epuizat, ele își pierd eficiența, transformîndu-se în forme goale, în obiecte de studiu, mișcîndu-se în prezent ca trecut. Ce nu mai e suferință devine iremediabil istorie. Astfel se dovedește, încă o dată, că viața nu-și atinge actualitatea ei supremă decît în durere.

Orizontul funebru al culorilor, al sunetelor și al gândurilor ne scaldă într-un infinit zilnic. În lumina lui solemnă, plină de un sfîrșit vast, orice am face la suprafața noastră se adîncește într-o gravitate incurabilă, într-atît că și clipitul din ochi devine un reflex al Absolutului. Și nu noi ne deschidem privirile spre lume, ci ea se deschide în privirile noastre.

Nostalgia morții ridică întreg universul la rangul muzicii.

Isus a fost prea puțin poet ca să cunoască voluptatea morții. Există însă preludii de orgă care ne arată că Dumnezeu nu-i așa de străin de ea precum eram înclinați a crede; și fugi care nu tîlmăcesc decît graba acelei voluptăți.

Sînt muzicieni - ca Chopin - care nu-au legături cu moartea decît prin melancolie. Dar cînd te aflî înăuntrul ei, mai ai nevoie de vreo mijlocire? Atunci melancolia e mai repede sentimentul ce ni-l inspiră moartea pentru a ne lega de viață prin regrete...

Prestigiul de mister delicat al Orientului derivă din adîncirea în două lucruri la care noi participăm doar literar: florile și renunțarea.
Europenii n-au importat numai semințe pentru această lume, ci și pentru cealaltă.

Nimic nu este mai puțin francez ca feeria. Un popor inteligent, ironic și lucid și care nu-și permite să confunde viața cu paradisul, nici atunci cînd o cere uzul legitim al amăgirii.

Feeria e cea mai mîngîietoare soluție împotriva păcatului. Popoarele nordice n-au inventat-o oare pentru a scăpa de gustul amar al acestuia? Și nu e feeria o formă de utopie cu elemente religioase, dar împotriva religiei? (- paradox definind orice utopie).

Traducînd în aproximațiile imanenței o nostalgie a paradisului, feeria nu poate fi gustată de cei ce nu cunosc această nostalgie.

În clipele-n care ochii se ațintesc subit și violent spre cer, toate sfîncile munților nu i-ar putea zdrobi...

Este atîta onomatopee în Wagner! Natura fiind inima.

Marea răsfrînge mai repede lenevia noastră decît cerul. Ce plăcut ne lăsăm lingușiți de întinderile ei!

Nimic nu-i mai penibil unui om harnic decît infinitul. Unui leneș e singura mîngiere.

Dacă lumea ar avea margini, cum m-aș consola că n-am fost primar?

Introspecțiile sînt exerciții provizorii la un necrolog.

„Nima“ devine simbol pentru univers în mistică și în nefericire. Frecvența ei în vocabularul cuiva indică pînă unde acea ființă se poate dispensa de lume. Cînd totul te rănește, însîngerările iau locul aceluia tot. Și astfel, rănile inimii înlocuiesc cerul și pămîntul.

Singurătatea te transformă într-un Cristofor Columb navigînd spre continentul propriei inimi.
Cîte catarge nu-ți cresc în singe, cînd de lume te leagă numai mările! Pe fiecare clipă m-aș îmbarca spre apusurile Timpului.

Un zîmbet inepuizabil, pe spațiul unei lacrimi...

Lenevia mi se urcă pînă la cer. Și petrec o vacanță eternă în adăpostul pleoapei divine...
Oare Dumnezeu face cît Marea? De ce, cînd sînt bătut de valuri, teologia mi se pare o știință a aparențelor?
Marea - vastă enciclopedie a nimicirii - e mai cuprinzătoare decît cerul - biet manual de Absolut.

Gîndurile periculoase sînt precedate de o slăbiciune fizică. Discreția corpului în fața a tot ce-i nelume.

Filozofia neavînd organ pentru frumusețile morții, am luat-o cu toții înspre poezie...
Dumnezeu n-a avut nevoie să ne trimită călăi, sînt doar atîtea nopți fără lacrimi... În zorile vieții tremură umbrele morții. Nu-i lumina o halucinație a nopții?

Între mine și oameni se interpun mările în care m-am scufundat prin gînd. Tot așa, între mine și Dumnezeu, cerurile sub care n-am murit.

Este atîta risipă de suflet în parfumuri, încît florile par nerăbdătoare de a-și da duhul în Paradis. Și cînd oamenii vor pierde icoana acestuia, îl vor reconstitui ațipînd în inima unui parfum sau potolindu-și simțurile într-o privire mărită de melancolie.

După ce Adam a distrus rosturile fericirii, Raiul s-a pitulat în ochii Evei.

Tot ce nu izvorăște din prospețimea mîhnirii e de mîna a doua. Cine știe dacă nu ne gîndim la moarte ca să salvăm onoarea vieții!

În secolul al XVIII-lea francez nu s-a spus nici o banalitate. Franța a considerat de altfel totdeauna prostia ca un viciu, lipsa de spirit ca o imoralitate. O țară în care nu poți crede în ceva decît nihilist... Saloanele au fost grădini de îndoieli. Și femeile, bonave de deșteptăciune, suspinînd în săruturi sceptice... Cine va înțelege paradoxul acestui popor care, abuzînd de luciditate, nu s-a săturat de dragoste? Ce căi va fi descoperit el înspre erotică, din deșertul amărăciunii și al logicii? Și ce l-o fi mînat, nativ, spre lipsa de naivitate? În Franța existat-a vreodată vreun copil?

În muzică, francezii n-au creat mare lucru, fiindcă au iubit prea mult perfecțiunea în lume. Și apoi, inteligența e ruina infinitului și deci a muzicii...

Sînt priviri menite parcă să ne consoleze de toate melodiile pe care nu le-am auzit...

Cînd vrei să te reintorci în Dumnezeu, îngheață lumina dintre tine și el. Omul suferă de o primăvară a întunericului.

În tristețe, totul devine suflet.

Cerul, trecînd în înserări de la albastru la cenușiu, ilustrează în mare doliul incomplet al minții.

Nebunia-i un gust cenușiu al rațiunii.

Pentru a fi fericit de singurățate, îți trebuie preocuparea constantă a unei obsesii sau a unei boli. Dar în simțurile mărite-n vid de plictiseală și în spiritul golit de lume, izolarea devine apăsătoare și searbădă - și zilele par absurde ca un scriu spinzurat a un cireș înflorit.

Plictiseala e senzația bolnăvicios de clară a timpului ce te așteaptă, în care trebuie să trăiești și cu care n-ai ce să faci. Încerci zadarnic să te înșeli, dar soarele-l întinde, noaptea-l îngroașă, și crește, crește ca un untdelemn ce zgârie pe luciul temerii tale. De unde au clipele ația greutate? Cum de nu adorm ele în vecinătatea oboselii noastre? Și omului, când îi va răpi Dumnezeu timpul?

De-ai fost o singură dată trist fără motiv, ai fost toată viața fără să o știi.

Curios cum căutam să uităm prin dragoste ceea ce nu putem prin toate albastrurile cerului și toate mitologiile sufletului. Dar doi sini nu ne pot ascunde adevărul, deși ne țin mai cald decât luminile îndepărtate ale lui Dumnezeu. Nici o lume nu ne oferă din plin înșelăciunile viețuirii; doar teama trezirii din ele se schimbă în tărie de la una la alta.

Văzut-am toate lucrurile ce sînt - și m-am retras pe extremitățile inimii...

În plînsul ceasurilor tulburi parcă aud ființele ce le-am ucis în vis...

Nu mai găsești odihnă pe pămînt decît în ochii care nu l-au zărit. M-aș vrea îmbălsămat în toate privirile fără lume. Deasupra fiecărui gînd se boltește un cer.

Dumnezeu e moștenitorul acelora ce au murit în El. Astfel te desparți ușor de tine și de lume, lăsîndu-L să continue firul atîtor mîhniri și părăsiri.

Se prea poate ca oamenii să nu fi fost alungați din Rai, se prea poate să fi fost todeauna aici. Izvorînd din cunoaștere, bănuiala aceasta m-a făcut să-i fug. Cum să mai respiri în umbra unei ființe ce nu suferă de amintiri cerești? Așa ai ungeri să-ți stîmperi întristarea în altă parte și să uiți cu scîrbă de unde pleacă omul.

Orice clipă îmi pare o repetiție la Judecata din Urmă și orice loc în lume, o margine a lumii.

E ratat acel ce nu cunoaște ispita. Prin ea trăiești; prin ea te afli înlăuntrul vieții. Cînd ai isprăvit cu lumea, ispitele cerești te înlăntuie ca o probă a unei ultime rezerve de vitalitate. Cu Dumnezeu eșuăm ratarea înscrisă în excesul de mîhniri. Și cînd acestea ne usucă simțurile, o senzualitate a inimii înlocuiește cu văpăi subtile agitația oarbă a singelui. Cerul e un ghimpe în instinct; absolutul, o paloare a cărnii.

Viața-mi pare atît de stranie de cînd nu-i mai aparțin!

Trec ani de chinuri și gînduri legate de cer și de pămînt, fără să te ntrebi de rostul acestui gol numit aer și care se interpune atît de vag între cele două aparente realități. Deodată, într-o după-amiază îngreuiată de plictiseală și veșnicie, impalpabila lui imensitate ți se descoperă irezistibilă și moleșitoare. Și atunci te miri de ce-ai umblat pentru înec după întinderi, cînd el te cheamă, vast spațiu diafan, spre destrămare și piere.

Cosmogonia mea adaugă neantului inițial o infinitate de puncte de suspensie...

Atîta vreme cît oamenii nu se vor lipsi de farmecele înșelătoare ale viitorului, istoria va continua să fie o hărțuială greu de priceput. Putem însă nădăjdui că ei își vor întoarce ochii înspre o veșnicie a neașteptării, transformîndu-și fiecare soarta după exemplul unei fîntini săritoare? Vor atinge ei un destin de devenire verticală? Și procesul universal din fluvii își va arunca stropii spre înălțimi, convertindu-și curgerea inutil orizontală într-o inutilitate spre cer?

Cînd va cădea umanitatea în ea însăși, asemenea acelor fîntini? Cînd își va da alt curs înșelăciunilor ei?

Dacă viața s-ar prelungi ca și cum nimic n-ar mai fi! Dar oamenii - prăsiindu-se - se folosesc mai departe de scuza viitorului.

Dacă-i vorba de ales între erori, Dumnezeu rămîne totuși cea mai mîngîietoare și care va supraviețui tuturor adevărurilor. Căci ea s-a înfiripat la punctul unde amărăciunea devine veșnicie, precum viața - eroare trecătoare - la încrucșarea nostalgiei cu timpul.

De ce, cînd oboseala se adîncește pînă la vis, înțeleg plantele mai bine ca pe oameni? De ce florile mi se deschid doar noaptea? Și de ce nici un arbore nu crește în timp? Voi fi trecut cu natura de partea veșniciei?

Melancolia este limita de poezie pe care o atingem în interiorul lumii. Ea nu e numai o înălțime a noastră, ci a existenței înseși. Aceasta se înobilează treptat înspre irealitate, devenind mai mult prin apropierea de o stare de vis. Irealitatea e un excedent ontologic al realității.

Nu recunosc existență decît ființelor ce nu mai aparțin lumii. Acele femei ce n-au scăpat prilejul tainic de a muri zilnic de melancolie... Este ca și cum n-ai fi iubit niciodată decît pe Lucile de Chateaubriand...

Mi se pare uneori c-aș descoperi ușor toate secretele lumii, afară de cel al dezrădăcinării din ea.

Noblețile sufletului decurg din dezadaptarea la viață. Cum cresc afecțiunile noastre în preajma inimilor rănite!

De unde să plece senzația de îngrămădire infinită a vremii, de invazie a bătrîneții în mijlocul tinereții și a iluzilor ei? Prin ce taină dureroasă devii un Atlas al timpului la vîrsta înșelăciunilor?

Nimic din ce-ai trăit inconștient nu te apasă; clipele au murit viu în tine și n-au rămas cadavre în calea nădejilor și a erorilor.

Dar toate acelea pe care le-ai știut, toată luciditatea asociată vremii, alcătuiesc o povară sub care se înăbușă avînturile.

Bătrîneța prematură, săfîrșita oboseală pe obraji încă rumeni rezultă din toate momentele care au acumulat monstroso curgerea vremii pe planul conștiinței.

Sînt bătrîn prin tot ce nu-i uitare în trecutul meu, prin toate clipele pe care le-am scos din neștiința perfectă a temporalității și le-am obligat să fie singure și eu să fiu singur cu ele.

În capul meu se sparg blestemele devenirii, a cărei inconștiență nu mai îngăduie crunta siluire a lucidității, și timpul se răzbuună pentru a-l fi scos din făgașul său.

Doamne! pe cînd un nou potop? Cît despre corăbii, poți trimite cîte vrei, eu nu voi fi un strănepot al lașităților lui Noe!

Resimt intens dorința de-a muri ființele surmenate de propria lor prezență. Plasîndu-te în centrul obsesiei tale, sațietatea de eu creează nevoia de a te scăpa de el. Astfel, avînturile coborîtoare ale muririi dizolvă alcătuirile individualității.

Nenorocirea oamenilor este că nu pot privi decît oblic spre cer. Dacă ochii aveau o relație perpendiculară cu el, istoria ar fi luat altă înfățișare.

Boala? O calitate de transcendență a corpului. Cît privește sufletul, el e bolnav prin simplul fapt că este. Patologia se ocupă cu năpădirile psihice în țesuturi.

Nori care gîndesc și care par a fi tot atît de străini de pămînt ca și de cer... Ruisdael. Totul e posibil din clipa în care ai pierdut frînele timpului. Folosește-te de rațiune pînă mai e vreme.

Este ația ceață în inima omului, încît razele oricărui soare nu mai revin, odată intrate. Și este ația gol în simțurile lui, în simțurile lui spulberate, că rătăcesc porumbei nebuni, cu aripi sfîșiate de vînturi, pe căile prin care își apropia lumea.

Din ce straturi de neștiință porcede uritul zilelor, ca să ne dezmeticească pînă la groază din ațipirea ființării? Vom ajunge vreodată pînă la izvoarele plictiseli? Vom descifra demența moleșitoare a cărnii și pacostea unui sînge nedeslușit? Cum se macină într-un mister tînguitor substanța vieții și cum secătuiesc fîntinile firii uritul omniprezent, parodiînd negativ principiul divin! Plictiseala-i vastă ca Dumnezeu și mai activă decît el!

Fără Dumnezeu, singurățatea ar fi un urlet sau o dezolare împietrită. Dar cu El, noblețea tăcerii ne domolește aiureala nemîngîierilor. După ce-am pierdut toate, ne recîștigăm cumpătul înveșnicindu-ne visarea prin aleile lui desfrunzite.

Numai gîndul la El mă mai ține vertical. Cînd îmi voi stîrpi mîndria, putea-voi să mă culc în leagănul lui de o milostivă afunzime și să-mi adorm veghile în consolarea insomniilor sale? Dincoace de Dumnezeu, ne mai rămîne doar dorul de El.

Orice oboseală ascunde o nostalgie după Dumnezeu. Cum pot vorbi împreună doi oameni al căror chin nu e la egală distanță de Dumnezeu? Ce-și au de spus două ființe în care moartea nu s-a ridicat la același nivel? Și ce-și citesc în priviri, cînd răsfrînge fiecare un alt cer?

Pe oameni nu-i cunoaștem decît pentru a rămîne mai singuri cu Dumnezeu.

Un arhitect despămîntenit ar putea construi din mîhnirile noastre o mînăstire în cer.

Lipsa de orgoliu face cît eternitatea.

Nenorocul oamenilor care s-au căutat toată viața pe ei înșiși este de a se regăsi pînă și în Dumnezeu. - Umiliția împăcată și vastă e singurul fel de a transforma în virtute oboseala de a ființa. Cine vrea să nu mai fie exprimat negativ o aspirație după tot. Dorința neantului satisface decent un gust secret și tulbure de divinizare. Nu ne nimicim în Dumnezeu decît pentru a fi El însuși. - Căile misticii trec prin cele mai dureroase taine ale mîndriei creaturii.

De ce-n iluminarea incurabilă a morții mă simt mai puțin singur decît în mijlocul vieții? Este ceva atît de dezastroso de sigur în conștiința că vei muri, încît ea te mîngie de absența oamenilor și a adevărurilor.

Acordurile de orgă și nostalgia morții amestecă eternitatea cu timpul pînă la promiscuitate. Afti absolut rătăcit în devenire și-un suflet firav care să poarte atita cer și atita pămînt!

Mori de esențial cînd te dezlegi de toate.

Dumnezeu? Neantul în ipostaza de consolator. - Un suflu pozitiv în Nimic, dar pentru care ai vrea să sîngeri ca un martir... scutit de moarte.

Se prea poate ca secretul ultim al istoriei umane să nu fie altul decît moartea în și pentru Dumnezeu. Toți ne stingem în brațele lui, în frunte cu atei.

Senzația stranie că toate gîndurile mi-au fugit în Dumnezeu, că el îmi ține mintea atunci cînd am pierdut-o...

Sau că, rătăcit înlauntrul Lui, o sete de aparențe mă împiedică să mai respir.

Nepotrivirea dintre Dumnezeu și viață alcătuiește cea mai cruntă dramă a singurătății.

Doamne! numai tu mi-ai mai rămas! Tu - rămășiță a lumii și eu a mea. Spumă a părăsirilor mele, în tine aș vrea să-mi curm duhul și să pun capăt zvîrcolirii zadarnice. Tu ești mormîntul pe care l-au visat ceasurile neprielnice ființei și leagănul suprem al vaselor oboșeli.

Răsfiră mireme de adormiri peste necugetatele mele răzvrătiri, soarbe-mă în tine, ucide-mi zvîcnirea spre zori și îmbieri, înecă-mi înălțarea ne bună a gîndului și sfarmă-mi piscurile luminate de vecinătatea ta! Întinde-ți umbrele,

acoperă-mă de întunecimi vrăjmașe, eu nu-ți cer harul clipelor mi loase, ci vestejirea veșnică și aspră și mărînimia nopții tale.

Seceră-mi recolta de nădejdi ca, deșert în tine, lipsit de mine însumi, să nu mai am ținuturi prin întinderile tale!

După ce-ai citit pe filozofi, te-ntorci spre copilăriile absolute ale spiritului, îngîmînd o rugăciune și adăpostindu-te-n ea.

Ca și cum s-ar termina în tine un ultim rest din substanța pură a nopții cu care a dat Dumnezeu ochii înția oară...

Există cîte o noapte albă care durează atît de mult, că după ea timpul nu mai e posibil...

Acel ce adună în zbaterea lui alcătuirile dureroase ale lumii nu mai cunoaște pentru nimic un început și un sfîrșit. Orice este etern. Neisprăvirea în suferință a lucrurilor atinge calitatea veșniciei.

Cînd n-ai fost niciodată pe aceeași treaptă cu viața: cînd mai mult, năpădindu-i marginile, cînd mai puțin, tîrîndu-te sub ea. Asemenea acelor rîuri care n-au albie: căci inundă sau seacă.

Ancorat în plus sau în minus, ești predestinat nefericirii, ca orice ființă smulsă din linia viețuirii. A fi e o stavilă pentru infinitul inimii.

Este atît de misterios fenomenul prin care un om crește peste el însuși! Trezindu-se, nu mai vede pe nimeni în jurul lui. Astfel, își țintește ochii spre cer, spre cea mai apropiată înălțime. În materie de singurătate, omul nu mai are ce-nvăța decît de la Cel de Sus.

Spiritul înflorește pe ruinele vieții.

Se spune: cutare cunoaște pe Spinoza, pe Kant etc. ... N-am auzit însă spunîndu-se despre nimeni: acela cunoaște pe Dumnezeu. Și doar numai atît ar interesa.

Cînd în nopți ți se deschide mintea spre cîte un adevăr, întunericul devine ușor ca spațiul diafan al unei evidențe.

Boala acordă vieții, cu o putere de inevitabil și cu un prestigiu fatal, o dimensiune spre nelimitat, care îngreuiază dureros și nobil ritmul ființării. Tot ce-i adînc rezultă din vecinătatea morții.

Și cînd nu ești bolnav de boli, ci de prezența altor lumi în principiul viețuirii tale... O oboșeală divină pare a se fi lăsat pe miezul ființei..., măduva vieții e surmenată de cer...

Groaza este o memorie a viitorului.

Acele tresăriri de răutate funebră în care ai vrea să ucizi aerul... și-n care un zîmbet te cutremură ca mîinile de mort din coșmaruri.

A trăi nu-i o noblețe. Dar a te învălui în nimb de nimiciri...

În zadar umbli după existență și adevăr. Nimic e totul, o horă de închipuiri lipsită de ritm. Ceea ce face ca un lucru să fie e starea noastră de febră, iar adevărurile se proiectează pe o lume de absențe prin vioiciunea căldurilor noastre. Suflul de substanță care transformă neființa lumii în realitate emană din intensitățile noastre. De-am fi mai reci sau mai domoli, nimic n-ar fi. Focurile lăuntrice susțin soliditatea aparentă a firii, însuflețesc peisajul de neant al viețuirii. Jăratiful interior e arhitectul vieții, lumea-i o prelungire exterioară a flăcării noastre.

Oare Dumnezeu va ierta omului de a-și fi dus atît de departe umanitatea? Va înțelege El că a nu mai fi om e fenomenul central al experienței umane?

A exista - adică a colora afectiv fiecă clipă. Prin nuanțe de sentiment facem nimicului o concesie de realitate. Fără cheltuielile sufletului, am trăit într-un univers alb. Căci „obiectele“ nu sînt decît iluzii materiale ale unor excese lăuntrice.

Ultima treaptă a desprîmăvărării noastre: Dumnezeu.

Spiritul fiind o lipsă pozitivă a vitalității, ideile ce răsar din el sînt, prin compensație, gravide.

Cu cît dorințele sînt specializate mai puțin, cu atît realizăm mai repede infinitul prin simțuri. Vagul în instincte îndreaptă irevocabil spre absolut.

Din amintirea timpului în care n-am fost și din presimțirea timpului în care nu vom fi se înfiripă sugestia deznărginirii melodice din orice melancolie.

Inima nu e turnată pe micimea lumii. Putea-o-voi urma spre cer? Sau o voi folosi de lunecuș spre moarte?

Odată primenit de timp, mai ești deschis doar adierilor divine.

Acel tainic și imens delir prin care susții în viață universul înclinat destrămării, impulsul dureros și irezistibil însuflînd mișcare și nădejde pămîntului și vietăților, întărînd slăbiciunile cărnii și abătînd duhul de la patimile nimicului, - ce proșpețimi secrete îl împing, în mijlocul lumii și al dezoalării ei, să refacă edificiul cosmic și faima gîndului?

Nu e creația reacțiunea ultimă în fața ruinei și a iremediabilului? Nu reînvie spiritul în preajma deznodămîntului și a înfundăturilor sortii? - Altcum, de ce nu vine căderea, de ce rămînem verticali cînd toate au devenit una prin monotonia scîrbei și a nimicului?

Suferind cu tărie neîmplinirile vieții, te asemeni unui naufragiat care-ar fugi de țarm. Ajungi să nu mai cauți decît valuri și înotul pe-un nesfîrșit de ondulații.

Melancolia: timpul devenit afectivitate.

Aș vrea să trăiesc într-o lume de flori rănite de soare și care, întoarse cu fața spre pămînt, și-ar deschide petalele în direcția contrară luminii.

Natura-i un mormînt și razele ne împiedică să ne așezăm în el. Abătîndu-ne de la substanța morții, ele alcătuiesc o criză gravă de inesențial. În lumină, sîntem toți aparența noastră; în întuneric, sîntem maximum de noi înșine și de aceea nu mai sîntem.

Plictiseala: tautologie cosmică.

Cine n-a ascultat niciodată orga nu înțelege cum eternitatea poate evolua.

Dacă tot ce-am dat zadarnic oamenilor aș fi cheltuit în Dumnezeu, ce departe eram acum!

Că viața are o calitate de existență doar prin intensitățile noastre, ce dovedește mai sigur decît vidul lumii în absența de iubire? Fără ispitele erotice, nimicul e piedica fiecărei clipe. Doar înfiripările dragostei silesc lumea să fie, iar pasiunile ei sînt o surdină pentru neant.

Un minus de iubire este o lipsă de existență, iar vidul erotic, un univers purificat de fire. Nu-i plictiseala o vacanță a dragostei, o pauză în demiurgia indispensabilei înșelăciuni? Și nu ne plictisim dintr-o insuficiență de delir? Acesta introduce o notă de ființă în monotonia nimicului. Din vibrațiile ultime ale sufletului irupe universul, zborul gîndurilor pătimașe îl recrează neîncetat.

În mijlocul plictiselui știm că existența n-a fost să fie; în intermitențele ei, ne uităm de toate și sîntem.

Purtînd cu dureroasă străduință povara propriei ființe, semenii tăi sînt mai oboșiți de tine decît tu însuși.

La un anumit grad al dezlipirii de lume, oamenii nu mai există decît prin excesele memoriei, iar tu, prin vestigiile unui egoism.

În orice parte ai apuca, nu dai decît de Dumnezeu.

Oare cum pot privi cerul acei ce n-au regrete?

Pentru a iubi, trebuie să uiți că semenii sînt creaturi; luciditatea nu te apropie decît de Dumnezeu și de neant. Fericii sînt doar acei cărora dragostea le e un tot ce nu le dezvăluie nimic; care iubesc într-un freamăt de neștiință și perfecțiune.

Din zarea lumii, Dumnezeu e tot atît de departe ca și neantul.

Acea năpădire vastă și copleșitoare a anumitor dimineți, cînd pari a te trezi în știința ultimelor taine, într-o înfrigurare istovitoare de cunoaștere și de vedenie finală - sau acele nopți subțiate într-un violet tremurător, care ni se oferă moleșitoare și perfecte ca niște grădini ale spiritului...

Cine ar avea cuvinte pentru imposibilitatea de a nu ști totul? Și cîte clipe numeri în viață de fericire sfîșietoare a cunoștinței? Nici un vâl nu mai ascunde nici un lucru. - Dar să ne întoarcem la taine ca să putem respira...

De ce amiezele au mai mult obiectivitate decît inserările? De ce amurgul e interior și beșugul de lumină rămîne în afară, în el însuși?

...Orice-i sugestie de sfîrșit reprezintă un plus de subiectivitate. Viața ca atare nu se petrece în inimă. Numai moartea. De aceea-i ea fenomenul cel mai subiectiv - deși mai universal decît viața.

De-aș avea mai mult statornicie în Dumnezeu! Ce resturi de viețuire mă rețin în El ca eu? Dac-aș putea lipsi în mijlocul Lui!

Norii albi și nemișcați ce împinzesc cerul nebunicii... Privind adesea lipsa de nuanțe sumbre, cenușiul deschis al înălțimilor, îți pare că ai proiectat pe bolte umbrele stătute ale creierului și decolorările mute ale minții.

Prăpăstiile omului n-au fund, fiindcă răzbat în Dumnezeu.

Prin orice lacrimă ne privește Dumnezeu.

Doamne! prin ce-am meritat fericirea supranaturală a acestei clipe de topire în ceruri? Aruncă pe capul meu dureri și mai mari, dacă au răsplată atât de înaltă! Mi-am pierdut urma printre îngeri? Fă să nu mă mai înflinesc nicicând cu mine. Ajută-mă să-mi înec duhul în raiul simțurilor, smintite de cer!

Omul n-are drept să se creadă pierdut, atîta vreme cît deznădejdea îi oferă încă distrugerea voluptuoasă în Dumnezeu.

O dată ce dorințele devin spumoase, ajungi să trăiești prin consimțirea dată fiecărei clipe. Silit să-ți acorzi ție existența, mărești spațiul dintre tine și lume în repetarea neîncetată a străduinței.

Timpului apucat de streche, veghea spiritului îi pune surdina hotărîrii de a fi. Nu ne-ar înghiți gama vremii de n-am domoli-o în efortul de consimțire la fire?

Celelalte fiindte trăiesc; omul se căznește să trăiască. Este ca și cum te-ai uita în oglindă înaintea fiecărei acțiuni. Omul e un animal care se vede trăind.

Ideea e un fel de melodie ce a prins cheag.

Gîndirea proiectează neantul, ca o supremă consolare, sub presiunea unui infinit orgoliu rănit. Vrînd să fii totul și totul opunîndu-se, ce-ai face fără dimensiunea absolută a absenței?

Chinurile mîndriei nemăsurate volatilizează firea și poleiesc nimicul cu prestigiile unei măreții în care se liniștește patima orgoliului. Neființa e o splendoare funebră, care ne stinge geloziiile divine. Sugestia nimicului ne satură gustul de Absolut subiectiv, precum harul morții de armonie în dezastru.

Cînd voi ajunge să mă deprind cu mine însumi? Toate drumurile duc la această Romă interioară și inaccesibilă; - omul este o ruină invincibilă. Cine i-o fi turnat atît entuziasm în decepții?

A trăi în sens ultim: a deveni un sfînt al propriei singurătăți.

Vrăjit în izolarea ta, ceasurile s-au oprit și Veșnicia a început să bată. Iar Dumnezeu trage clopotele spre cerul tău...

Singurătatea e un afrodisiac al spiritului, precum conversația al inteligenței.

Sînt atîtea posibilități de a muri în muzica lăuntrică, încît nu-mi voi mai găsi sfîrșitul... Nu ești cadavru decît în lipsa de sonorități interne. Dar cînd simțurile gem de ele, imperiul inimii depășește pe cel al ființei și universul devine funcția unui acord interior, iar Dumnezeu, prelungirea infinită a unei tonalități.

Cînd, în mijlocul unei vechi sonate, cu greu îți stăpînești un „Doamne! de nu s-ar mai sfîrși“, undele unei verticale nebunii te-avîntă spre dumnezeire. - Acolo să mă exiliez, cu toată muzica...

Omul e așa de singur, că deznădejdea-i pare un cuib și groaza un adăpost.

În zadar își caută o cărare prin deșisul firii, el rămîne mîhnit, cu fața spre înfundăturile propriului său duh. Căci, în el, lumina nu s-a despărțit de întuneric. Prin ceea ce încoronează Creația, prin spirit, el aparține începuturilor ei.

Nimic nu-i va scutura din conștiință nopțile timpului. Nu-i crește noblețea urseiei în această ereditate nocturnă?

Omul are de partea lui prea multe nopți...

De cîte ori mă cuprind vrăjile plictiselii, de atîtea ori îmi întorc ochii spre cer. Și atunci știu că voi muri cîndva de urît, în plină zi, în văzul soarelui sau al norilor...

....„dacă este cu puțință, depărtează de la Mine paharul acesta.“ Paharul plictiselilor...

Aș vrea să strig și eu „Tată!“, dar spre cine, cînd Plictiseala este ea însăși o divinitate?

De ce a trebuit să-mi deschid ochii asupra lumii ca s-o descopăr un Ghetsimani al Uritului?

Pămîntul e prea sterp ca să găsească în el otrăvurile nemiloase și moleșitoare care să mă sloboadă din îndeletnicirea ființării... Doar destrămări cerești să emane arome de îmbătare în nimic, din înălțimi să cadă fulgi adormitori pe răni ce nu se mai închid... Sau ploii de dincolo de lume, ploii veninoase să se strecoare printr-un azur dement pe întinderea bolnavă a cugetului...

Doamne! eu nu spun că tu nu ești; eu spun că tu nu mai sînt.

Dacă neantul ne-ar da numai un gust pervers de absolut, n-ar fi nimic; dar el - creîndu-ți un complex dureros de superioritate - te face să privești în jos spre ființă și să te mîngîi de o nostalgie prin dispreț.

Despre „eu“ n-ar trebui să vorbească decît Shakespeare sau Dumnezeu.

Între două fiindte ce se află la același grad de luciditate, iubirea nu e posibilă. Ca înflinirea să fie „fericită“, trebuie ca una din ele să cunoască mai de aproape deliciae inconștienței. Îndepărtarea egală de natură le face egal de sensibile viclesugurilor ei; de aici, o jenă de echivocurile erotice și mai cu seamă rezerva în complicitatea inevitabilă. Atunci cînd înșelăciunile vieții nu mai au nimic impermeabil ochiului tău, e bine ca femeia să fie aproape de starea de slujnică. Dragostea nu se poate consuma între două absențe de iluzii, unul măcar trebuie să nu știe. Celălalt, victimă a noneroriilor spiritului, supraveghează voluptatea vecinului identic și se uită pe sine însuși prin molipsire.

Răsturnarea haotică a simțurilor, cu extazul implicit și periferic, seamănă unei concesi penibile, în care bărbatului și femeii secretele vieții le sînt diafane. Ei par a se fi învoit să greșească împotriva veghii duhului, dar nu reușesc decît să-și privească uitarea și să-și diminueze, prin gîndire, farmecul dispariției orizontale. Astfel introduce luciditatea o notă de amurg în suspinele aceluia iefiîn absolut.

Nu dezamăgîrile, nici ura și nici orgoliul ne scutesc de oameni, cît tăriile sufletului, care se instăpînesc în noi cu forța unei revelații subite. Atunci ce-ai mai putea spune cuiva și de ce i-ai mai spune, cînd freamătul lăuntric e ca un fluviu ce-ar curge dintr-o dată în sus?

Din sînul semenilor ne aruncă valurile unor fericiri năpraznice, care înnulțîndu-ne identitatea suspendă zîmbetul spre femei și surîsul spre prieteni. Eul se pierde în infinitatea lui, viața s-a exagerat în intensități care o șovăie între lumi. Din tot ce-ai fost, nu mai rămîne decît o adiere patetică.

Nesfîrșitul nopții pare o margine din priveștieta acestei dilatări și dorești stingerea ca o limită, agonia ca o încadrare. Cine va fi altoit infinitul pe o biată inimă?

Cum oamenilor le lipsește poezia, în ce să ancorezi, dacă nu în moarte? Cît prestigiu nu aruncă iminența neființei peste peisajul șters și searbăd al ființei?

Dorința de a te îneca, de a te înălța la ceruri prin spinzurătoare sau de a-ți curma viforos zilele pleacă dintr-un sublim al plictiselii - flaut în fund de iad.

A stoarce din clipe un cîntec de pieire, a născoci veninuri transcendente în urtutul vremii, a-ți spulbera dracii în sînge și în devenire...

Rostul metafizic al timpului e și ne descarcă de povara individualității. A fi e o întreprindere atît de grea, fiindcă urcăm spre a nu fi; un vid avîntat spre o supremă degradare de existență.

Timpul e un suîș spre neființă.

Prin toate simțurile rîvnesc după desfătările sfîrșirii... Ce dor de tainice împliniri mă înclină spre ele? Imposibil să nu descoperi măreția morții, după ce-ai fost trădat de viață!...

Cine-a văzut prin oameni și prin sine însuși, de scîrbă ar trebui să-și zidească o întăritură pe fundul mărilor.

Nefericirea nu se înflînște decît la un temperament esențial contradictoriu.

Cel obosit de sine însuși obosește pe semeni și este obosit de ei.

Decepțiile repetate presupun ambiții inumane. Oamenii cu adevărat triști sînt acei care, neputînd răsturna totul, s-au acceptat ca ruină a idealului lor.

Timpul este crucea pe care ne răstîgnește plictiseala.

În năpădirea de farmece și-n suflul de extaz ce-mi risipește rosturile pe latura nemărginirii, scîrba de mine e singurul meu stăvilar.

Ce să mai fac cu atît eu?

Bach e un decadent în sens ceresc. Numai așa se explică descompunerea solemnă de care nu te poți feri de cîte ori te înflînșezi cu lumea creată de el.

Pe măsură ce plictiseala îngroașă timpul, ea subțiază lucrurile în calități străvezi. Materia nu rezistă desfigurării ei necruțătoare.

A-ți fi urît înseamnă a vedea prin obiecte, a volatiliza firea. Pînă și stîncile se dizolvă în fum cînd raiul lucid se deschide spre ele.

Nu-mi știu vreo senzație pe care să n-o fi îngropat în gînd. (Spiritul e un mormînt al naturii.)

Sinuciderea - ca orice încercare de mîntuire - e un act religios.

Sinceritatea, fiind o expresie a inadaptabilității la echivocurile esențiale ale vieții, derivă dintr-o vitalitate șovăitoare. Acel ce o practică nu se expune primejdiei, cum se crede îndeobște, ci este deja primejdruit, ca orice om ce desparte adevărul de minciună.

Aplecarea spre sinceritate e un simptom maladiv prin excelență, o critică a vieții. Cine n-a omorît în el îngerul e merit pieirii. Fără erori, nu se poate respira nici măcar o clipă.

Ochii stînși nu se aprind decît de dorul morții; sîngele nu se-nflăcărează decît într-un imn de agonie.

Scobor sau urc spre povîrnișurile firii?

Un animal care a văzut viața și care vrea încă să trăiască: omul. Drama lui se epuizează în această îndîrjire.

Într-o inimă în care s-a așezat nimicul, irupția dragostei e atît de nespun de sfîșietoare fiindcă ea nu găsește nici un teren de înflorire. De ar fi să cucerești numai femeia, ce ușor ar fi! Dar să desțelenești propriul neant, să te instăpînești cu greu în vrăjmășia sufletului tău, să faci drum iubirii tale spre tine însuși! Războiera aceasta - care te azvîrle cu dușmănie împotriva ta - explică de ce nicicînd n-ai vrea să te omori mai crunt ca în fiorurile dragostei.

În Beethoven nu e destul farmec moleșitor și nici destulă oboseală...

Ultima subtilitate a diavolului e diferența între iad și inimă.

Numai în marile suferințe, în care ești prea aproape de Dumnezeu, îți dai seama ce zadarnic e rolul de mijlocitor al Fiului său și ce destin minor ascunde simbolul acelei Cruci.

Spiritul datorește aproape totul chinurilor fizice. Fără ele, viața n-ar fi mai mult de[cît] viață.
Doar boala aduce ceva nou. Nu-i ea al cincilea anotimp?
Nirvanizarea zilnică prin gînd și prin durere...

Cînd porți atîta muzică într-o lume fără melodie...

Omul nu e un animal făcut pentru viață. De aceea cheltuieste el atîta vitalitate în dorința de a muri.

Irealitatea vieții nicăieri nu e mai tulburătoare ca în deznădejdele fericirii. De aici, nespusul dureror al dragostei.

Întreaga poezie a vocilor lăuntrice se reduce la imposibilitatea de-a separa dorul de viață de dorul de moarte.
Speranțele sînt cuburi fragede de sfîrșituri. A trăi și a muri: două semne pentru aceeași inchipuire.

Toate lacrimile neplînsu mîi s-au vărsat în sînge. Și eu nu m-am născut pentru atîtea mări și nici pentru atît amar.
Nu găsesc cheia la acest fapt; în bucuria inspirată repetăm pe Dumnezeu, iar în tristețe rămînem cu cenușa propriei substanțe.

O reflecție trebuie să aibă ceva din schema interioară a unui sonet. Arta de a prescurta sfîșierile..., intervenția de arhitectură în dezmembrările noastre muzicale...

Tristețea - un infinit prin slăbiciune, un cer de deficiențe...

Viața omului se reduce la ochi. Nu putem aștepta nimic de la el, fără o reformă a privirii.

Dragostea este sfințenie plus sexualitate. - Nimeni și nimic nu poate îmblîzi paradoxul acesta prăpăstios și sublim.

Hamlet n-a uitat să înșire iubirea printre „relele“ care fac sinuciderea preferabilă viețuirii. Numai că el vorbește de „chinurile dragostei disprețuite“. - Ce mare ar fi celebrul monolog de-ar zice doar: iubire!
Pe țărmurile mării, seceta lăuntrică a zilelor pustii adună - în aceeași sete - dorința de fericire și de durere. Tot pe țărmurile ei, te dispensezi religios de Dumnezeu...

Mediterana e marea cea mai calmă, cea mai cinstită și mai puțin mistică. Ea se interpune - cu absența ei de valuri - între om și Absolut.

Întrucît e singură, femeia este.

Forța unui om derivă din neîmplinirea vieții sale. Prin ele încetează el să fie natură.

Definiția Vrajii trece prin Wagner. El a introdus punctele de suspensie în muzică, interminabilul dizolvant... și recăderea surdă a motivelor într-un subteran melodios și indefinit. O neurastenie a... sîngelui, la artistul care și-a proiectat fastuos și măreț nervii în mitologie.

Și de aceea, în încîntarea wagneriană, valuri îndepărtate și pline de amurg tălăziesc în preajma tîmpelor obosite sau răstoarnă peste vine adormite leacuri de vis și de piere.

Răbufnirile morții împetrițează peisajul gramatical al existenței, așa cum ni-l prezintă excesul de sistem al plictisiei, și-n locul lipsei de surprize ne așază la pîndă, cu postul instalat în neliniștea noastră.

Din plictiseală, printr-un lung proces, putem ancora în Dumnezeu. În sine, ea nu e decît o lipsă de religie.

Gîndindu-ne la stil uităm viața; străduințele spre expresie acoperă greutatea respirației; pasiunea formei înăbușă înflăcărarea negativă a amărăciunii; farmecul cuvîntului ne scapă de povara clipei; formula micșorează sfîrșelile.
Singura ieșire pentru a nu cădea: a-ți ști toate sfîrșiturile - a-ți slei otrăvurile-n spirit.
De ți-ai fi lăsat mîhnirile în starea de senzație, de mult n-ai mai fi...
Spiritul nu servește viața decît prin expresie. Este forma prin care ea se apără cu propriul ei dușman.

Oboselile după-amiezilor, cu patina veșniciei în suflul și adierile de ameteală în mijlocul unei grădini atinse de primăvară...

Eternitatea e sera în care se ofilește Dumnezeu din începuturi și omul, din cînd în cînd, prin gînd.

Cînd vitalitatea nu e distinctă de slăbiciuni, ci se pierde în ele, rezultatul definește compoziția lăuntrică a unui om contradictoriu. A face psihologie pe spatele cuiva înseamnă chiar a dezvălui lipsa de puritate a forțelor ce îl agită, amestecul ciudat și neprevăzut de elemente. Teoretic, greu ne închipuim combinația de barbarie și de melancolie decadentă, de vitalitate și de vag, de instinct și de rafinament. De fapt însă, ațîția sînt chinuți de un apus al vieții în reflexe încă sigure!

Doruri îndelungi, îmbrățișînd desfășurările cosmice și înflorindu-le de nesigurantele visului - de unde ar porni ele, dacă îmboldurile de la temeiul nostru n-ar scorbii și n-ar urca povîrnișul slăbiciunilor noastre? Și dorințele, de ce n-au ele un curs necutremurat, cine introduce legănarea în poftă, dacă nu nedespărțirea afirmațiilor și negațiilor singelui? De-ar avea instinctele noastre o direcție și slăbiciunile alta, n-am fi de două ori perfecți, n-am atinge desăvîrșirea în două feluri? Întîlnirea paradoxală de porniri, inseparabilul ireductibililor creează o încordare ce alcătuiește și dezalcătuiește atît de straniu o ființă. - Și nu-i ușor să porți iadurile dulci și îmbătătoare ale decadenței pe cerul monoton și proaspăt al barbariei, să te descurci în tinerete cu povara unor bătrîneți vaste, să tîrîi sfîrșituri de ev în florul vertical al zorilor! Ce menire ciudată au acei ce îmuguresc toamna, care au pierdut anotimpurile vieții într-o anapoda eternă a clipeilor!

De ce-ți mai întorci ochii spre soare, cînd rădăcinile tale hrănesc pulsul morții? Cu cîtă furie și-ndurerare o să te azvîrli în abisul divin! Nici o margine de cuget și nici o zare a lumii nu vor mai opri tăvălirea deznădejdiei pe pustiiul lui Dumnezeu și nici un rai nu va mai înflori pe năpăstuirea lor comună. Creatorul își va da ultima suflare în creatură, în creatura fără de suflare.

Ce gust de cenușă emană de dincolo de lumi!

În patru ochi cu Diavolul. - De ce se arată el mai rar decît Dumnezeu? Sau îl trăiești pe acesta prea diabolic, de amestecul straniu face superfluă revelația esenței pure a Satanei?

Calea dorurilor zilnice urcă de la pămînt la cer. Drumul invers e mai rar. De aceea, Diavolul e o grozvie mai puțin frecventă decît marele lui Dușman.

În dezrobirea cugetului de ființă, voluptatea nu mai are preferințe între durere și plăcere. Ea le încoronează pe amîndouă.

Perfecțiunea stranie a senzațiilor suspendă deosebirile între ele. Durere și plăcere devin sinonime.

Oare de ce gîndind îți pierzi înții inima și numai apoi mintea?

Farmecul neliniștii constă în oroarea de soluții, în a ști totul în întrebări... Orice răspuns e pătat de o nuanță de vulgaritate. Superioritatea religiei derivă din a crede că numai Dumnezeu poate răspunde.

Aș vrea să mă îngrop în plînsurile oamenilor, să-mi fac din fiecare lacrimă un mormînt.

Tot ce creează omul se întoarce împotriva lui. Și nu numai tot ce creează, ci și tot ce face. În istorie, un pas înainte e un pas înapoi. Dar din tot ce a conceput și a trăit el, nimic nu se întoarce mai mult împotriva lui ca singurătatea.

Oare de ce amintirile nu mai au legătură cu memoria? Și patimile, de ce și-or fi pierdut rădăcinile din sînge? Balcanism ceresc...

Razele răsfirate ce emană din Dumnezeu nu ți se-arată decît în amurgul miinții.

Apropierea de extaz e singurul criteriu pentru o ierarhie a valorilor.

Experiența om a reușit doar pentru clipele în care acesta se crede Dumnezeu.

Timpul se destramă în undulații vagi, ca o spumă solemnă, de cite ori moartea împovărează simțurile cu ruina ei de farmece sau norii scoboară cu cer cu tot în gînduri.

Ispășese lipsa de decepții a strămoșilor, îndur urmările fericirii lor, plătesc scump speranțele agoniei lor și putrezesc în viață prospețimile neștiinței străbune. - Iată sensul decadenței.

Iar pe planul culturii, cîteva secole de creații și iluzii - ce se cer iremediabil răscurpărate în luciditate și nemîngiere. Alexandrinism...

Nu e ușor să plătești pe toți țăraniilor altor veacuri, să nu mai ai verdeață și pămînt în sînge... și nici să te scalzi în asfințiturile spiritului...

Numai în muzică și în freamăte extatice, pierzînd pudoarea limitelor și superstiția formei, ajungem la inseparabilul vieții de moarte, la pulsația unitară de murire vitală, de comuniune între viețuire și stingere. Oamenii disting prin reflexie și prin iluzii ceea ce în devenirea muzicală este vrajă de eternitate echivocă, flux și reflux al acelașiui motiv. Muzica e timp absolut, substanțializare de clipe, veșnicie orbită de unde...

A avea „adîncime“ înseamnă a nu mai fi amăgît de separații, a nu mai fi rob „planurilor“, a nu mai dezarticula viața de moarte. Contopind toate într-o confuzie melodică de lumi, agitația infinită, sumbră și cuprinzătoare de elemente se purifică într-un fior de neant și plîmătate, într-un suspin crescut din străfundurile ultime ale firii și care ne lasă pe veci un gust de muzică și de fum...

Existența oamenilor e justificată prin reflexiile amare ce ni le inspiră. La un tribunal al amărăciunii, vor fi achitați cu toții și-n primul rînd femeia...

Nimic nu te satisface, nici măcar Absolutul; - doar muzica, această destrămare a Absolutului.

Numai îmbătîndu-ne de propriile noastre păcate putem purta povara vieții. Fiecare lipsă trebuie convertită într-un deliciu; prin cult să înălțăm deficiențele. Altcum ne înăbușim.

După ce-ai vrut să răstorni lumi, ce greșeli te mai leagă de raiul vid a doi ochi infiniți și nuli?

Dumnezeu, prevăzînd căderea omului, i-a oferit compensația iluzorie a femeii. Prin ea, putut-a el uita Paradisul? Nevoia religioasă e răspunsul negativ.

Într-un simpozion care ar reuși pe Platon și pe romanticii germani, s-ar spune aproape totul despre iubire. Esențialul ar trebui însă adăugat de Diavol.

Acel ce a refuzat sfințenia, dar nu lepădarea de lume, își face dintr-o divinitate dezabuzată ținta devenirii lui.

Cînd te adresezi lui Dumnezeu, fă-o cu pronumele, fii singur, - ca să poți fi cu El. Altcum ești om - și nu vei sta niciodată față-n față cu singurătatea Lui.

Teologia n-a mai păstrat pentru Dumnezeu decît respectul majusculei.

E atîta noblețe cruntă și atîta artă în a-ți feri suferințele de văzul semenilor, în a juca rolul de cancer haziu...

Cînd azurul echivoc se topește în stropi de plictiseală și picură o imensitate de albastru și de dezolare, mă apăr de mine și de cer cu Mediteranele spiritului.

De nefericire ne purificăm în accesele de ură sărbătorească și vastă, în care, reducînd totul la nimic și-n primul rînd iubirea, curățăm eul de toate impuritățile firii. Cine nu poate urî nu cunoaște nici unul din secretele terapeutice. Orice însănoțșire începe printr-o operă de distrugere. Puritatea se cîștigă nimicînd. Nu sîntem noi înșine decît călcîndu-ne fără milă în picioare. Un adevăr care n-ar trebui spus nimănui, niciodată: nu există decît suferințe fizice.

În ispitele dragostei, nu mai e spațiu între mine și moarte. Absolutul se așază la capătul unei erotici purificate de univers. Tot ce crește peste iubirea terestră zidește temeliele lui Dumnezeu. Imposibilitatea de-a împăca dragostea cu lumea...

Mai mult decît în orice, în iubire ești și nu ești. Nediferențierea morții de viață e un fenomen al îndrăgostirii.

Fiind teolog sau cinic, poți suporta istoria. Dar cei ce cred în om și-n rațiune, cum de nu înnebunesc de dezamăgire și cum își păstrează cum-pătul în deznințirea continuă a împlîmlirilor? Apelînd însă la Dumnezeu sau la scîrbă, te descurci cu ușurință în devenire... Oscilația între teologie și cinism este singura soluție la-ndemîna sufletelor rănite.

Acele nopți crude, lungi, de o vitregie surdă, cu furtuni înecate în apele moarte ale gîndurilor - pe care le înduri din setea curioasă de a ști cum vei răspunde întrebării mute: „oare mă voi omori pînă în zori?” Materia s-a îmbibat de durere.

Cînd cugetul ți-a crescut peste crestele lumii, strîmtoarea vieții îți dă fioruri de elefant în seră.

Ce valuri nebune de mări necunoscute îmi izbesc pleoapele și-mi cotropesc mintea? - Cîtă măreție nu ascunde oboseala de a fi om! Amintirea mării în nopțile albe ne dă, mai mult decît orga sau deznădejdea, imaginea imensității. - Ideea de infinit nu e decît spațiul creat în spirit prin absența somnului.

Cadranul solar din Ibiza purta inscripția: Ultima multīs. ...Despre moarte nu se poate vorbi decît latinește.

Cine are vreo părere sigură despre vreun lucru oarecare dovedește a nu se fi apropiat de nici una din tainele ființei. Spiritul e prin esență pro-contra firii.

În trupul stors de veghi descoperi doi ochi răătăciți într-un schelet. Și-n farmecul răsturnător al tresăririi, te cauți în ce n-ai fost și-n ce nu vei fi...

În mod cînstît, un om nu poate vorbi decît despre el și despre Dumnezeu.

În sînul vieții te afli, de cîte ori spui - din tot sufletul - o banalitate...

Prin ce taină ne trezim în anumite dimineți cu toate erorile Paradisului în ochi? Din ce zăcăminte ale memoriei se adapă lacrimi lăuntrice de fericire și ce lumini străvechi susțin extazul divin peste pustiul materiei? ...În astfel de dimineți, înțeleg nonrezistența la Dumnezeu.

Vîitorul: dorința de a muri tradusă-n dimensiune de timp.

Noblețea de a nu păcătui niciodată împotriva morții...

Universul și-a aprins glasurile-n tine și tu treci pe bulevard... Cerul și-a incendiat umbrele în sîngele tău și tu surzi cu semenii... Cînd îți vei răsturna minăstirile inimii pe ei? E atît neașteptat și-atîta indecență în infinitul sufletului - cum de-l îngăduie deșertul oaselor și surmenajul cărni?

Vraja tristeții seamănă undelor invizibile ale apelor moarte. Nevoia de-a-nsemna toate reflexiile amare, din teama stranie e-ai putea ajunge vreodată să nu mai fii trist...

Neavînd extazul la-ndemîna, ca misticii, regiunile cele mai adînci ale firii le descoperi în recăderile grave ale oboselii... Ideile se reîntorc spre izvorul lor, se scufundă în confuzia originară și spiritul plutește pe fundurile vieții. Sfredelirea lumii în oboselile halucinante despoaie lucrurile de strălucire și înșelăciune și nimic nu ne împiedică de la accesul la zona de baștină a începutului, pură ca o auroră finală. Așa dispare tot ce timpul a adăugat virtualității inițiale. Existența ni se dezvăluie ca atare: la remorca neantului - și nu nimicul este la marginea lumii, ci lumea la marginea nimicului. Oboseala ca instrument de cunoaștere.

Cugetul scăldat în lumina nocturnă a disperării.

Spiritul are prea puține leacuri. Căci de el însuși trebuie să ne vindecăm în primul rînd. De natură și femeie te apropii, fugi și revii din nou, cu toată teama de insuportabilul fericirii. Sînt peisaje și îmbrățișări care îți lasă un gust de exil - ca tot ce amestecă absolutul cu timpul.

Ești incurabil pierdut amăgirii și vieții cînd, privind cerul în ochi de femeie, nu poți uita originalul. A putea suferi cu nebulie, curaj, zîmbet și deznădejde. Eroismul nu e decît rezistența la sfințenie. Primejdia în suferință e de a fi blind; de a îndura cu îngăduință. Te pomenești astfel lunecînd într-o icoană, din omul ce erai, plămădit dintr-o carne infinit muritoare. Să nu devii pentru nimeni exemplu de perfecțiune; distruge-n tine tot ce-i chip și diră de urmat. Oamenii să-nvețe de la tine să se înspăimînte de căile omului. Acesta-i rostul suferinței tale.

Mintea - smulsă din rădăcini - a rămas singură cu ea însăși.

Toate întrebările se reduc la atît: cum poți să nu fii cel mai nefericit?

Ce nu atinge boala e vulgar și ce nu adie moartea e lipsit de taină.

Cîntec surd în străfunduri: se roagă boala în oase.

Viața nu merită să fie trăită decît pentru deliciale înflorite pe ruinele ei.

Cînd găsești o anumită noblețe în finguire, paradoxul e forma prin care inteligența înăbușă plînsul.

Ce zori îmi vor trezi cugetul îmbătat de ireparabil?

Oare cînd voi înceta să mor? Sînt rani care cer intervenția Paradisului. Cu toate păcatele și cu nici unul, mintea s-a așezat pe fundul iadului și ochii privesc nemărmuriți spre lume. Cînd iubești viața cu patimă și scîrbă, doar diavolul se mai milostivește de tine și-ți oferă sălașul fatal îndurerării tale aiurite.

Acele sfîșieri ale cărni și demențe ale gîndului, în care am cădea în plină sfințenie dacă Dumnezeu ne-ar sări într-ajutor. Șovăirile lui ne mai țin în rînd cu lumea. De ce nu m-ai făcut, Doamne, un prost etern sub bolțile tale năfingi?

Spiritul e carne lovită de streche transcendentă.

Lupta nu se dă între om și om, ci între om și Dumnezeu. De aceea, nici problemele sociale și nici istoria nu pot rezolva nimic.

Gîndul la Dumnezeu nu servește decît spre a muri. - Nu de bunăvoie te-ndrepti spre el, ci fiindcă n-ai încotro.

Nimeni nu poate ști dacă e credincios sau nu.

Privind pe ații și pe ații care se îngroapă într-o idee, într-o menire, într-un viciu sau într-o virtute, te miri de ce infimă distanță de lucruri dispun oamenii. Să fi văzut ei așa de puțin? Să nu fi fost ei atinși de cunoștința care nu îngăduie nici un act? A ști nu mai rabdă firea decît prin voința noastră de a fi încă în ea. Te frămîni atunci printre obiecte și idealuri, aderînd cu fărîme de pasiuni, acordînd din milă și din amărăală o adiere de existență umbrelor în căutare de ființă. Universul nu e serios. El trebuie luat tragic în glumă.

A face este antipodul lui a ști.

Nehotărîrile între cer și pămînt te sortesc unui destin de Ianus, ale cărui fețe ar deveni una în durere. Cu inima spinzurată între freamăt și îndoială: un sceptic deschis extazului.

În după-amiezele de duminică - mai mult decît în celelalte după-amieze ale timpului - rațiunea se dezvăluie ca o absență de cer, și ideile - stele negre pe fondul de vid al veșniciei. - Plictiseala se naște dintr-o împinzire ultimă a simțirii, dezlipită de fire.

În cuprinderea cosmică a uritului - căscat al universului -, pădurile par a se inclina ca să-ți ridice cu triumf de frunze inima pierdută printre vreascuri. Din foșnirea vremii se-nfiripă muzica plictiselii - din accentele surde ale stingerii timpului.

Inima mea - prin care a trecut cerul - e punctul cel mai îndepărtat de Dumnezeu. Nimic nu mă poate face să uit viața, deși totul mă înstrăinează de ea. La o egală distanță de sfințenie și de viață. Eu n-am tăria ca să-ndur splendorile lumii; în mijlocul lor mi-am pierdut suflarea și nu mi-a rămas glas decît pentru disperarea frumuseții.

Oamenii fug atît de moarte, cît și de gîndul ei. De acesta m-am legat pe vecie. Încolo, am fugit în rînd cu ceilalți - dacă nu chiar mai repede ca ei.

Plictiseala bîntuie un suflet erotic ce nu găsește absolutul în dragoste.

Pentru a acoperi cu fast drama viețuirii, aruncă prin spirit un foc de artificii; întreține-l din zori în noapte; creează în preajma ta strălucirea efemeră și eternă a inteligenței înebunite în propriul ei joc; fă din viață o scînteiere pe un cîmîtur. Căci nu-i sufletul omului un mormînt în flăcări?

Dă un curs genial senzațiilor; impune trupului vecinătatea astrilor; carnea, ridic-o prin grație sau crimă pînă la cer; - simbolul tău să fie: un trandafir pe-o bardă. Învăță voluptatea de-a acorda ideilor spațiul unei clipe, de-a iubi ființa fără a-i îngădui un rost, de-a fi tu însuși fără tine.

Din așteptările visătoare în mijlocul naturii, privind cum aripile unui vultur ating broderia destrămată a norilor. ...Și închipuindu-ți c-ai zburat - cu inversă altitudine - spre adîncurile vieții, c-ai mîngiat cu aripi de nemîngieri un cer de drojdie, neîndestulător setei tale de străfunduri.

Cîți pot să spună: „eu sînt un om pentru care Diavolul există?” - Cum n-am simți o atracție de soartă față de cei porniți spre o asemenea mărturisire? O icoană completă a lumii ar putea-o da gîndurile crescute în insomniile unui asasin, îndulcite de-un parfum emanat din rătăcirii de îngeri.

Orice-ai face, după ce ți-ai pierdut sprijinul în tine, nu mai poți găsi altul decît în Dumnezeu. Și dacă fără El se mai poate încă respira, fără ideea lui te-ai pierde în părăsirile mîinți. Ceea ce-i fascinant în disperare este că ne aruncă dintr-o dată în fața Absolutului; un salt organic, irezistibil, la picioarele Ultimului. După aceea, începi să gîndești și să limpezești sau să întuneci prin reflexie situația creată de furia metafizică a deznădejzii.

Despărțit de semeni prin soarta insulară a inimii, te agăți de Dumnezeu ca mările nebuniei să nu-și înalțe valurile mai sus de singurătatea ta.

În poezie, necrezînd în nimic, adaugi un plus de farmec inspirației, căci nihilismul e un supliment de muzică; - pe cînd în proză trebuie să aderi la ceva, ca să nu rămîi gol în fața vidului cuvintelor. A fi gînditor nu-i un noroc cînd cugetul nu mai e întors spre adevărurile „înălțătoare“, produse ale orbirii.

Singurul rost al pămîntului e să înghită lacrimile muritorilor.

Muzica ne arată cam ce ar fi timpul în cer.

Există un fel de cîntec în fiecare boală.

Punți nu se mai pot întinde între omul urmărit de moarte și semenii lui. Și orice ar face el - încercările de apropiere adîncesc doar o prăpastie și accentuează o fatalitate. Cu de-aproapele trebuie să fii indiferent sau vesel. Dar, nemaicunoscînd decît exaltarea și tristețea, rostul tău e iremediabil paralel soartei omului. Ajungi încetul cu încetul să nu te mai înfîlnești cu nimeni niciodată.

În tristețe - moartea și nebulnia luîndu-se la întrecere -, nădejțile vitregite se întorc în gînduri ucigașe. Și devii un ostiac al neființei, din dobitoc uman ce-ai fost. De ce nu s-or întinde peste mine umbrele veșnicei prostii și răcorile neștiinței? Căldurile unui bărăgan de deznădejdi... Într-un creier defunct, timpurile plecate-n cruciadă de distrugere nu vor putea ucide amintirea unui Dumnezeu plămădit din suspine și singurățăți.

În lumea-n care nu mai am pe nimeni, mai dispun doar de Dumnezeu.

Tăcerea ce urmează marilor intensități: inspirației, sexualității, disperării. Parc-a fugit natura, și omul a rămas fără zări într-o veghe vecină nimicirii. - Firea este o funcție a căldurilor sufletului. Existența se creează în momentul subiectiv prin excelență. Căci nimic nu este în afară de năvălirile inimii.

Omul suferă de o neputință de vacanță a neliniștii. El n-a reușit să lărgească orizontul rațiunii decît prin groază.

...Setea de un paradis al indulgenței, clădit pe un zîmbet de destrăbălări cerești...

Nevroza e o stare de hamletism automat. Ea acordă celui atins atribute de geniu, fără suportul talentului. Nehotărîrea între pămînt și cer te transformă într-un sfînt negativ.

Pe piscuri de Alpi și de Pirinei, cu norii sub mine, rezemat pe zăpezi și pe cer, am înțeles: - că senzațiile trebuie să fie mai pure decît aerul rarefiat al înălțimilor, - că-n ele nu trebuie să intre nici omul, nici pămîntul și nici un obiect al lumii, - adieri extatice să fie clipele, vîrtej de altitudine privirea; - ca murmurul melancolic al vîntului ce atinge azurul și zăpada, gîndurile să mîngie poleiala lucrurilor ce nu sînt. În cugetul tău să se răsfrîngă toate crestele de munți pe care n-ai fost om și toate fărmiurile de mări pe care ai fost trist. Plictiseala devine muzică pe marginea mării și extaz pe vîrf de munte; - „sentimente“ nu mai sînt. Căci spre cine s-ar îndrepta? De cite ori nu mai ești om, de atîtea ori nu mai „simți“ decît tăriile neființei; - nu se mai poate trăi decît în rătăcire. Răstoarnă-ți pașii și calcă pe stele. Repetă zilnic lecția acelei nopți, în care aștrii ți s-au dezvăluit ridicol de singuri.

După fiecare călătorie, progresul în nimic te leagă incurabil de lume. Descoperind noi frumuseți, pierzi prin atracția lor rădăcinile ce ți-au crescut cînd nu le-ai bănuit. O dată în interiorul vrăjii lor, în mireasma de nelume ce emană din ele, te înalți spre un gol pur, mărit de ruina iluziilor.

Din ce cred în mai puține lucruri, din ce am murit mai mult în umbra frumuseții, din aceea, neavînd nimic ce să mă prindă încă în viață, nu mai am nimic ce să mă întoarcă împotriva ei. N-am început să o iubesc decît pe măsura risipirii speranțelor. Cînd nu voi mai avea nimic de pierdut, voi fi una cu ea. Donjuanismul e fructul unei sfințenii rău întrebuințate. - În toate declarațiile de dragoste, simțeam că numai Absolutul importă - și de aceea puteam face cite voiam și oricui.

Fîșiile de zăpadă pe fondul cenușiu al munților în dimineți de vară: dărmături ale unui cer imemorial.

Ideile sînt melodii moarte.

Neputînd dezvălui oamenilor pricinile inimii noastre, fără Dumnezeu ar trebui să ruginim pumnale prin ascunzîsurile ei. - Inima se apleacă cu mișcări naturale spre floarea sinuciderii din mijlocul grădinii de rătăcirii care e viața.

Soarta omului e o absență continuă de „acum“ și o frecvență stăruitoare de „altădată“ - acest cuvînt al fatalității. Din sonoritatea lui prelungă se desprinde un netămăduit fior de piele.

Nimic nu tulbură mai mult naivitățile singelui ca intervenția eternității. Ce pacoste va fi turnînd ea peste prospețimea dorințelor, de le răvășește și le stîrpește fără urmă? Veșnicia nu se compune din sufluri de viață. Prestigiul ei funebru înăbușă avînturile și reduce realitatea la starea de absență.

Peste valurile de neant ce cuprînd în voie firea, numai dorințele adie o briză de existență.

În toate religiile, partea privitoare la durere este singura rodnică pentru o reflexie dezinteresată. Restul e pură legislație sau metafizică de ocazie. În plictiseală, timpul înlocuiește sîngele. Fără ea n-am ști cum curg clipele și nici că ele sînt. - Cînd se sloboade, nimic n-o mai poate opri. Căci ți-e urît atunci cu tot timpul.

Rostul gînditorului e să nascăoască idei poetice, să suplinească lumea prin imagini absolute, fugind de general și călcînd pe legi. Din esența firii ni se revelă în rușinea de identitate și-n oroarea de principii. - Gîndirea încolțește pe ruina rațiunii.

Iubesc privirile care nu servesc viața și piscurile pe care aud timpul. (Sufletul nu-i contemporan lumii.)

Sînt țări în care n-aș fi putut rata nici măcar o clipă, ca Spania de pildă. Și sînt locuri mărețe și sumbre, în care piatra sfîdează speranțele, pe ale căror ziduri lenevește veșnicia, aducîndu-și aminte de timp, locuri privilegiate de siestă a Divinității, care te silesc să fii tu însuși în mod absolut: în Franța - Mont-Saint-Michel, Aigues-Mortes, Les Baux și Rocamadour. - În Italia, toată Italia.

Plictiseala absolută se confundă cu obiectivarea în carne a ideii de timp.

Un gând trebuie să fie straniu ca ruina unui zâmbet.

Spațiul în care se învîrte cugetul îmi pare îndepărtat și fără de temeii ca un Uruguay ceresc.

Defectul tuturor oamenilor care cred în ceva consistă în a deprecia moartea. Absolutul acesteia nu se descoperă decît celor ce au un simț ascuțit pentru accidentul individuației, pentru eroarea multiplă a ființării. Individul e un eșec existent, o greșeală ce înfruntă rigoarea oricărui principiu. Nu rațunea te pune-n fața morții, ci condiția unică de individ. Cine are convingeri maschează chiar această dramă a unicității. Spre moarte, întoarce-te purificat și gol - neatinș de îndulcirile minții, de atenuările ideilor. Ea trebuie privită în față, cu virginitatea lăuntrică a momentelor în care nu crezi în nimic, mai mult chiar: ca martir al nimicului.

Dragostea de viață, plină de freamăt și durere, nu ispește decît pe cei înecați în silă. Sint dimineți ce înfloresc subit în deșertul oboselelor și care ne țintuiesc înmărmuriți în brațele ființei. În sila de toate, în sila vastă, emanînd din tinjala singelui și a ideilor, năpădesc revelații fugitive de fericire ce se întind echivoc pe suspinele noastre, ca zdrențe de azur. Și atunci cauți o cumpănă între sila de a fi și de a nu fi.

O ceată de îngeri sau de draci mi-a așezat pe frunte cununa plictiselilor. Dar, împătimit în lume, ele nu-mi pot umbri tăria speranțelor deșarte. Cerul, nu pămîntul, m-a făcut „pesimist“. Neputința de a fi, consecutivă gîndului la Dumnezeu...

În mistică există suferință, infinită suferință. Dar nu tragedie. Extazul e antipodul ireparabilului. Tragedia nu e posibilă decît în viața ca atare, această lipsă de ieșire plină de măreție, de nefolosință și de prăbușire. - Shakespeare e mare fiindcă în el nu triumfă nici o idee: numai viața și moartea. Cine „crede“ în ceva n-are simț pentru tragic.

De la o vreme nu mai gîndești asupra urfîtului, ci-l lași să gîndească asupra lui însuși. În vagul sufletului, plictiseala tînde spre substanță. Și ea ajunge: substanță de vid. Acel ce-n preajma Absolutului nu poate scăpa de ademenirile vieții - nici o sinucidere nu poate pune capăt dezbinării lui lăuntrice. Nimic nu-l ajută să dezlege drama crudă a cugetului. Irezolvabilul gîndirii se epuizează în acest conflict. Farmecul firii trage greu în cumpănă și nu e chip a-l anula, deși ideile plutesc pe luciul nefinței. A trăi senzual în nimic... Cînd ai iubit prea pătîmas viața, ce-ai căutat printre gînduri? Spiritul e o eroare imensă de cîte ori slăbiciunile acordă vieții prestigii de axiomă.

Sînt o Sahară roasă de voluptăți, un sarcofag de trandafiri.

Străzile pustii în marile orașe: parcă în fiecare casă se spînzură cineva. ...Și apoi, inima mea - spînzurătoare pe măsura cine știe cărui diavol.

Sfințenia e cel mai înalt grad de activitate la care putem ajunge fără mijloacele vitalității.

Nihilismul: forma de limită a bunăvoienței.

Plictiseala e rînd pe rînd vulgară și sublimă, după cum ne pare că universul miroase a ceapă sau că emană din inutilitatea unei raze.

Nu mă simt „acasă“ decît pe țărmurile mării. Căci nu-mi pot construi o patrie decît din spuma valurilor. În fluxul și refluxul gîndurilor, știu eu prea bine că nu mai am pe nimeni: fără țară, fără continent și fără lume. Rămăs cu suspinele lucide ale iubirilor fugare în nopți care împreună fericirea cu nebunia.

Singura scuză pentru pasiunea zădărniciilor: a trăi religios inutilitatea lumii. Martor mi-este Dumnezeu c-am amestecat cerul în toate senzațiile, c-am înălțat o boltă de regret peste fiecare sărut și-un azur de alte doruri peste acel leșin.

Nimic nu servește mai puțin natura ca dragostea. Cînd femeia își închide ochii, privirile tale lunecă pe pleoapele ei căutînd alte firmamente.

În disperările subite și neîntemeiate, sufletul e o mare în care s-a înecat Dumnezeu.

Singurul conținut pozitiv al vieții este unul negativ: frica de a muri. Înțelepciunea - moarte a reflexelor - o învinge. - Cum putem însă să nu ne mai temem de moarte fără să cădem în înțelepciune? Nedezipind în nici un fel faptul de a trăi de cel de a muri, înfilînd viața și moartea în voluptatea contradicției. Fără deliciale acesteia, o minte lucidă nu mai poate îngădui opozițiile firii și nici suferi irezolvabilele existenței.

În ultima treaptă a incurabilului, te hotărâști pentru Dumnezeu. A crede înseamnă a muri cu aparențele vieții. Religia îndulcește absolutul morții pentru a putea atribui lui Dumnezeu virtuți rezultate din acea micșorare. El e mare în măsura în care moartea nu e totul. Și pînă acum nimeni n-a avut semeția să susțină - în afară de greșelile entuziasmului - că ea n-ar fi totul...

Cu cît îmi pierd mai mult credințele în lume, cu atît sînt mai mult în Dumnezeu, fără să cred în el. - Să fie o boală tainică sau o cinste a minții și a inimii care te face să fii în același timp sceptic și mistic?

Nefericirea n-are loc în universul cuvintelor.

Veșnicia nu-i decît povara absenței de timp. De aceea, n-o simțim nicăieri mai intens ca-n oboseală - senzație fizică a eternității. Tot ce nu e timp, tot ce e mai mult ca timpul se naște dintr-o sleire adîncă, din toropeala vastă și meditativă a organelor, din pierderea ritmului ființei. Veșnicia se întinde pe tăcerile vitalității.

Prin ceea ce sînt mai mult eu însumi, mi-am rupt zăgazurile. Putea-va spiritul să le refacă anulîndu-se în certitudinea orbirilor? Cu ce minuni și cu ce farmece am putea da cunoașterea înapoi? Cînd vor bate veghile în retragere? Ființa nu poate fi salvată fără lașitățile minții.

Pînă cînd rostul inimii va fi să cînte agonile rațiunii? Și cum să pui capăt cugetului hărțuit între indoială și delir?

Lirismul este maximum de eroare prin care ne putem apăra de urmările lucidității și ale cunoașterii.

A nu face deosebire între drama cărnii și a gîndului... A fi introdus sîngele în logică... Scîrba de lume: irupția urii în urît. În vagul plictiselii se introduce astfel calitatea religioasă a negației. Viața-mi pare o mînăstire unde te-ai refugia ca să uiți pe Dumnezeu și ale cărei cruci ar străpunge nimicul cerului.

După ce sufletul a filtrat pe Dumnezeu, drojdia ce rămîne devine - ca pedeapsă - substanța sufletului.

Totul este nefolositor și fără rost - afară poate de melodia ascunsă a chinului. Frunțariile omului sînt cele ale suferinței. Doar după ce-ai îndurat mult ai dreptul să consideri lumea un pretext estetic, un spectacol înțelegerii tale nobile și bolnave. Atunci suferi, fiind în afara suferinței. Nimeni nu va ști din ce belșug de dureri devii estet în mod religios.

Gîndurile izvorăsc din puscnicirea instințelor, iar spiritul văduvește puterile vieții. Astfel, omul devine tare - dar fără mijloacele vitalității. Fenomenul uman e cea mai mare criză a biologiei.

Neputînd lua asupra-mi suferințele altora, le-am luat indoielile. În întiul fel sîrșești pe cruce și termini; în al doilea, Golgota se urcă pînă la cer. Suferințele sînt infinite; indoielile, interminabile.

Cînd nu te mai poți ruga, în loc de Dumnezeu zici Absolut. Primatul abstractului este o lipsă de rugăciune. Absolutul e un Dumnezeu în afara inimii. Înaintăm în procesul de sleire a persoanei divine pe măsură ce introducem cultul inutilității pe întinderea cugetului. La ce să ne mai servească Absolutul? Din eternitate, totul este inutil. Avîntul mistic trebuie purificat de noblețea gestului estetic. De rădăcinile ultime ale firii, să luăm contact cu maximum de stil. Înseși Judecății din Urmă să-i împrumutăm prestigiul artei și să ne topim în temeii final al lumii cu absență patetică. Într-o simțire înaltă, Absolutul e o frîntură gratuită a Nemicului, întocmai ca un torso.

De ce oamenii nu s-or fi închinat norilor? Fiindcă aceștia plutesc mai ușor pe creier decît pe cer?

Gîndurile născute în groază au taina și împietritura ochilor din iconaele bizantine.

Toate căile merg de la mine spre Dumnezeu, nici una de la El spre mine. De aceea, inima este un absolut - și Absolutul, un nimic.

Despatrierea lăuntrică este climatul absolut pentru gîndurile fără rădăcini. Nu atingi inutilitatea mareață a duhului atîta vreme cît ai un loc în lume. Gîndești - întotdeauna - din lipsa unei patrii. Neavînd granițe, spiritul n-are unde să te-nchidă. De aceea, gînditorul este un emigrant în viață. Și cînd nu te-ai știut opri la timp, rătăcirea devine singurul făgaș al nemîngîierilor tale. Melancolia introduce atîta muzică în năruirea minții!

Alipiți de imediat, oamenii respiră prin vulgaritate. Ce poți vorbi cu ei, decît despre oameni? Și încă despre înfîmplări, obiecte și griji. Niciodată idei. Și doar numai conceptul nu e vulgar. Noblețea abstracției le e necunoscută, căci, zgîrciți cu puterile lor, ei nu-s capabili de-a cheltui energii pentru a hrăni ceea ce nu e: ideea. Vulgaritatea: lipsa de abstracție.

Lepădarea patetică de lucruri fixează cei doi poli ai simțirii: o iubire fără iubire și o ură fără ură. Iar universul se transformă într-un Nemic activ, în care totul este pur și fără de folos ca întunericul într-un ochi de înger.

Boala-i o dezastruoasă desfățare, ce nu poate fi asemuită decît vinului și femeii. Trei mijloace prin care eul este totdeauna mai mult și mai puțin, ferestre spre Absolut și care se-nchid în întunecările vaste ale minții. Căci nebunia-i o piedică ce și-o pune cunoașterea ei înseși - un insuportabil al spiritului.

Cu cît omul are margini mai nesigure, cu atît se apropie mai ușor de lipsa de fund a lui Dumnezeu. L-am fi înfilnit noi oare de ar fi fost el natură, persoană sau altceva? Putem spune despre el doar atît: că nu se mai găță în adîncime.

Mîhnirea e un dar, ca beția, credința, existența și ca tot ce e mare, dureros și irezistibil. Darul mîhnirii...

EMIL CIORAN s-a născut în 8 aprilie 1911 la Rășinari (Sibiu), ca al doilea fiu al lui Emilian Cioran - preot în Rășinari - și al Elvirei (Comaniciu) Cioran. Frecventează, începând din 1921, Liceul Gheorghe Lazăr din Sibiu, oraș în care se va muta întreaga familie în 1924. Între 1928 și 1932 urmează cursurile Facultății de Litere și Filozofie din București. În ultimul an de facultate publică articole în periodicele Calendarul, Floarea de foc, Gândirea, Vremea, Azi. Își încheie studiile universitare cu o teză de licență asupra intuiționismului bergsonian. În același an (1932) se înscrie la doctorat, sperând să obțină astfel o bursă în Franța sau Germania. În 1934 îi apare prima carte, Pe culmile disperării, pentru care i se conferă Premiul Comisiei pentru premiera scriitorilor tineri needitați. Va mai publica încă patru cărți în țară, înainte de a se stabili definitiv în Franța. Între 1933 și 1935 se află la Berlin, ca bursier al Fundației Humboldt. Reîntors în țară, ocupă vreme de un an (1936) postul de profesor de filozofie la Liceul Andrei Șaguna din Brașov. În 1936 pleacă la Paris cu o bursă a Institutului francez din București, care i se va prelungi pînă în 1944. În 1940 începe să scrie Îndreptar pătimaș, ultima sa carte în limba română, a cărei variantă definitivă (rămasă inedită pînă în 1991) va fi încheiată în 1945, an cînd se stabilește definitiv în Franța. După 1945 începe să scrie în limba franceză, iar în 1949 îi apare la Gallimard prima carte, Précis de décomposition; îi vor urma, pînă în 1987, încă nouă, publicate la aceeași prestigioasă editură pariziană. Cu excepția Premiului Rivarol, care i se conferă în 1950 pentru „debutul“ francez, va refuza toate celelalte importante premii literare decernate ulterior (Sainte-Beuve, Combat, Nimier).

SCRIERI: Pe culmile disperării (București, 1934; 1990; 1993); Cartea amăgirilor (București, 1936; 1991); Schimbarea la față a României (București, 1936; 1941; ediții revăzute 1990, 1993); Lacrimi și sfinți (București, 1937; 1991); Amurgul gândurilor (Sibiu, 1940; București, 1991); Îndreptar pătimaș (București, 1991); Précis de décomposition (Paris, 1949) – Tratat de descompunere (București, 1992); Syllogismes de l'amertume (Paris, 1952) – Silogismele amărăciunii (București, 1992); La Tentation d'exister (Paris, 1956) – Ispita de a exista (București, 1992); Histoire et utopie (Paris, 1960) – Istorie și utopie (București, 1992); La chute dans le temps (Paris, 1964) – Căderea în timp (București, 1994); Le Mauvais Démon (Paris, 1969); De l'inconvénient d'être né (Paris, 1973); Ecartèlement (Paris, 1979); Exercices d'admiration (Paris, 1986) – Exerciții de admirație (București, 1993); Aveux et anathèmes (Paris, 1987) – Marturisiri și anateme (București, 1994).

Table of Contents

[Page titre](#)